

JAARVERSLAG EN JAARREKENING 2012
VAN DE
STICHTING HET MUZIEKTHEATER
AMSTERDAM

het muziektheater
the amsterdam
music theatre

1. Jaarverslag Raad van Toezicht	3
2. Bestuursverslag	6
2.1. Inleiding	6
2.2. Artistiek beleid en activiteiten.....	6
2.3. Programmering	7
2.4. Educatie en participatie	12
2.5. Personeel en organisatie	15
2.6. Gebouw en techniek	17
2.7. Financieel Beleid.....	18
2.8. Vrijkaartenbeleid.....	19
2.9. Cultural Governance.....	19
2.10. Toekomstverwachtingen	20
2.11. Terugblik Kunstenplanperiode 2009-2012.....	21
2.12. Feiten en cijfers	23
3. Prestatieoverzicht	24
4. Jaarrekening	25
4.1. Balans per 31 december 2012 (na resultaatbestemming)	26
4.2. Functionele exploitatierekening 2012	27
4.3. Kasstroomoverzicht.....	28
4.4. Toelichting op de jaarrekening 2012	29
4.5. Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving.....	30
4.6. Toelichting op de balans per 31 december 2012	34
4.7. Verantwoording Projectsubsidie 2009.....	39
4.8. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	40
4.9. Toelichting op de exploitatierekening 2012	41
4.10. Overige toelichtingen	48
4.11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50
4.12. Gebeurtenissen na balansdatum en resultaatbestemming.....	51
5. Bijlagen	52
5.1. Samenstelling Raad van Toezicht en Directie/Bestuur.....	52

1. Jaarverslag Raad van Toezicht

Het jaarverslag en de jaarrekening 2012 zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie, zijnde het stichtingsbestuur, van de gefuseerde stichting Het Muziektheater Amsterdam, en besproken in de vergadering van de Raad van Toezicht van 26 maart 2013. De Raad van Toezicht heeft het jaarverslag en de jaarrekening goedgekeurd op 9 april 2013 en verleende met de goedkeuring van de jaarrekening kwijting aan de directie voor het in 2012 gevoerde artistieke en zakelijke beleid.

De jaarrekening is voorzien van de goedkeurende onafhankelijke controleverklaring van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. De directie en de Raad van Toezicht hebben gezamenlijk overleg gehad met de onafhankelijke accountant.

De Raad van Toezicht van Het Muziektheater Amsterdam vergaderde in 2012 vijf maal gezamenlijk met de Raden van Toezicht van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet. Nadat de directies en de Raden van Toezicht van de drie stichtingen in 2011 het besluit hebben genomen om de drie stichtingen per 31 december 2012 te fuseren, werden de toezichthouders van alle drie de stichtingen consequent geïnformeerd over de ontwikkelingen bij alle drie te fuseren organisaties en werden alle onderwerpen met betrekking tot fusie en toekomstig beleid van de te fuseren stichtingen in een gezamenlijke vergadering van de Raden van Toezicht geagendeerd.

In het verslagjaar is in de vergaderingen van de Raad veel aandacht geweest voor de voorbereidingen op de fusie. Het directiemodel met het driehoofdige collegiale bestuur en de bijbehorende profielen van de drie directeuren/bestuurders zijn in 2011 in een gezamenlijke vergadering van de Raden van Toezicht vastgesteld. De benoemingsadviescommissie, samengesteld door de vertegenwoordiging van alle drie de Raden van Toezicht en bijgestaan door een extern wervingsbureau, heeft per 1 augustus Els van der Plas benoemd tot zakelijk directeur Het Nationale Ballet, zakelijk directeur Het Muziektheater Amsterdam en beoogd algemeen directeur van de gefuseerde stichting vanaf 1 januari 2013.

De Raden van Toezicht hebben begin 2012 besloten dat Stichting Het Muziektheater Amsterdam bij de fusie de verkrijgende stichting zal zijn waarna de voorbereidingen inzake juridische, fiscale, financiële en arbeidsrechtelijke aspecten van de fusie in gang werden gezet door de projectleider onder verantwoordelijkheid van de statutaire directies. De Raden van Toezicht hebben in het bijzonder veel aandacht besteed aan de governance: behalve de statuten van de gefuseerde stichting zijn in 2012 ook een nieuw directiereglement en een nieuw Raad-van-Toezichtreglement ontwikkeld en vastgesteld. Om de continuïteit te waarborgen, werd besloten dat alle toezichthouders van de drie stichtingen vanaf 1 januari 2013 deel zullen uitmaken van de Raad van Toezicht van de gefuseerde entiteit. Begin 2013 zal de Raad van Toezicht het rooster van aftreden bespreken en actualiseren, rekening houdend met statutaire en reglementaire bepalingen over de zittingstermijnen en met het gewenste profiel van de Raad als geheel. De fusie van de drie stichtingen werd op 31 december 2012 notarieel vastgelegd en is van kracht op 1 januari 2013; een historische mijlpaal voor de gehele organisatie. De Raad is positief gestemd over de verloop van het fusieproces en over het draagvlak hiervoor bij de medewerkers.

De fusie heeft diverse organisatieveranderingen tot gevolg gehad. Op 1 juni werd afscheid genomen van zakelijk directeur Stijn Schoonderwoerd die daarna in dienst trad als algemeen directeur van Museum Volkenkunde in Leiden. Per 1 augustus is Els van der Plas in dienst getreden bij Het Muziektheater Amsterdam. Op 22 oktober werd feestelijk afscheid genomen van zakelijk directeur en directievoorzitter Truze Lodder die na 25 jaar gepassioneerde inzet ten dienste van De Nederlandse Opera en Het Muziektheater Amsterdam per 31 december 2012 de organisatie heeft verlaten wegens vervroegde pensionering.

De leden van de Raad bezoeken regelmatig de activiteiten in het Muziektheater en worden door de directie op de hoogte gehouden van relevante interne en externe ontwikkelingen, waaronder de ontwikkelingen van het cultuurbeleid van de rijksoverheid en de gemeente Amsterdam. Dit laatste was in 2012 bijzonder actueel. Het geïntegreerde beleidsplan voor de gefuseerde organisatie in de periode 2013-2016 is in de eerste gezamenlijke vergadering van de Raden in januari 2012 goedgekeurd en vervolgens ingediend bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en bij de gemeente Amsterdam. Positieve advisering over de subsidie voor de periode 2013-2016 heeft wegens de reeds in 2011 aangekondigde bezuinigingen van beide overheden geleid tot een aanzienlijke vermindering van de subsidie voor de gefuseerde stichting. Per saldo bedraagt de subsidiekorting voor 2013-2016 op de drie stichtingen gezamenlijk circa € 3 miljoen ten opzichte van de in 2011 ontvangen bijdrage. Terwijl de rijksoverheid heeft besloten om op de subsidie van topinstellingen een korting van 5% door te voeren en hiermee hun continuïteit te blijven borgen, heeft de gemeente Amsterdam

juist aan de grootste instellingen de hoogste korting opgelegd. Bovendien hebben de bezuinigingen in het orkestenbestel zeer nadelige gevolgen voor de orkestbegeleiding bij producties van Het Nationale Ballet. De hoge bezuiniging op de functie van dansbegeleiding ging gepaard met een langdurige advisering en besluitvorming over de toekenning van de voor dansbegeleiding gereserveerde middelen. De onzekerheid over de uitvoeringen in het lopende balletseizoen heeft tot het begin van het seizoen geduurd. Het huidige uit nood geboren model van een orkest met een kleine vaste bezetting aangevuld met freelance musici is verre van ideaal en neemt de zorg over de kwaliteit van de orkestbegeleiding van balletvoorstellingen niet weg. De Raad zal dan ook de komende jaren de ontwikkelingen met betrekking tot de muzikale begeleiding met grote aandacht blijven volgen.

De Raad van Toezicht volgde de financiële ontwikkeling nauwkeurig. De tussentijdse rapportages van alle drie de stichtingen zijn verspreid naar alle toezichthouders en regelmatig geagendeerd in de gezamenlijke vergadering. Ten behoeve van de subsidieaanvraag 2013-2016 is voor het eerst een geïntegreerde meerjarenraming opgesteld en voor het kalenderjaar 2013 is een geïntegreerde begroting ter goedkeuring door de Raden van Toezicht voorgelegd. Het tempo waarin de bezuinigingen op de subsidie door beide overheden worden doorgevoerd, stelt de gefuseerde organisatie voor grote uitdagingen: de korting kan ondanks intensivering van de inzet op fondsenwerving bij private financiers en donateurs onmogelijk op de korte termijn door hogere inkomsten worden gecompenseerd waardoor kostenbesparing en inzet van de opgebouwde reserve onvermijdelijk is. De Raden van Toezicht hebben aldus een jaarbegroting 2013 met een negatief exploitatiesaldo goedgekeurd. In de dekking hiervan is voorzien door de middelen uit de bestemmingsreserves van de drie afzonderlijke stichtingen. Uiteraard zal de Raad van Toezicht erop toezien dat de reserve van de gefuseerde organisatie op dergelijk niveau gehandhaafd blijft dat de risico's geen bedreiging voor de continuïteit van de stichting zullen vormen.

De twee toezichthouders die in de Raden van Toezicht De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet in het bijzonder belast waren met financiën en tevens zitting hadden in de Raad van Toezicht Het Muziektheater Amsterdam hebben regelmatig gezamenlijk overleg gevoerd met de zakelijk directeurs en de financieel manager. Hierbij is de financiële ontwikkeling bij alle drie de stichtingen gezamenlijk en samenhangend besproken. Conform het nieuwe Raad-van-Toezichtreglement heeft dit overleg met ingang van 2013 formeel de status van de financiële commissie.

Een delegatie van de Raden van Toezicht heeft in het verslagjaar twee overlegvergaderingen over de algemene gang van zaken van de directies met de gecombineerde vergadering van de ondernemingsraden van de drie stichtingen bijgewoond.

Ondanks de gevolgen van de bezuinigingen van de overheden is de Raad van Toezicht positief gestemd over de toekomst. De huisgezelschappen De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet blijven tot de wereldtop behoren en hebben in het verslagjaar hun internationale reputatie verder uitgebouwd door uitzonderlijke en verrassende programmering van excellente uitvoeringskwaliteit. De investering in de kwaliteit en kwantiteit van educatie- en participatieactiviteiten van afgelopen jaren werpt haar vruchten af: ook in 2012 is het aantal deelnemers gestegen en de samenwerking met het onderwijs, amateurs en professionele organisaties uitgebreid. Dankzij hoge inzet op het gebied van educatie, participatie en talentontwikkeling creëert Het Muziektheater Amsterdam een breder draagvlak voor de kunstvormen bij jonge generaties en investeert ze in de toptalenten van de toekomst. De Raad van Toezicht is ervan overtuigd dat in de gefuseerde organisatie de toekomstperspectieven voor beide kunstvormen uitstekend gediend zullen zijn. Door de benoeming van de artistiek directeurs van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet tot directeur opera en directeur ballet van de gefuseerde organisatie heeft de Raad gekozen voor de continuïteit van artistiek beleid.

In de vergadering van 29 november 2012 keurde de Raad van Toezicht de nieuwe strategie voor de gefuseerde instelling goed, op voordracht van de directie. De strategie gaat uit van gezamenlijke doelen en uitgangspunten van de twee gezelschappen en het theater. Het gefuseerde instituut creëert, produceert, presenteert opera- en balletproducties van topkwaliteit. De drie aandachtspunten zijn topkwaliteit (creatie), aandacht voor vakmanschap (productie) en het omvormen van het theater tot destinatie, een plek waar mensen graag naartoe gaan (bestemming). In het jaar 2013 zal de strategie worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

De Raad van Toezicht bedankt alle medewerkers van de gefuseerde stichting voor de getoonde inzet en betrokkenheid in 2012. De Raad complimenteert de directie en betrokken functionarissen voor de zorgvuldigheid en flexibiliteit waarmee de fusie werd voorbereid en uitgevoerd. Speciale dank gaat ook uit naar Stijn Schoonderwoerd en Truze Lodder, die jarenlang een belangrijke rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van Het Muziektheater Amsterdam en zijn huisgezelschappen. Als inspirerende en vooruitstrevende leiders hebben ze waardevolle initiatieven genomen op het gebied van publieksverbreding, educatie, participatie, effectiviteit van de werkprocessen en verbetering in de synergie in het functioneren van de hele organisatie.

Amsterdam, 9 april 2013

De Raad van Toezicht van de Stichting Het Muziektheater Amsterdam

Else Bos
Jean-François van Boxmeer
Antony Burgmans (voorzitter)
Victor Halberstadt
Sir Peter Jonas
Joanne Kellermann
Jos Nijhuis
Bernadette Langius
Barbara Leach

2. Bestuursverslag

2.1. Inleiding

Het verslagjaar 2012 kenmerkt zich voor Het Muziektheater Amsterdam door belangrijke veranderingen in de organisatie: voorbereidingen voor de fusie van de drie stichtingen Het Muziektheater Amsterdam, De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet, verandering van de topstructuur en een gedeeltelijke directiewisseling. Intussen is hard doorgewerkt aan de realisatie van een hoogwaardige programmering en is het beleid en de strategie voor de komende jaren zorgvuldig voorbereid. Kortom, terwijl in de organisatie een transitie gaande was, zijn de prestaties op peil gebleven en is de reputatie van het theater en van de beide huisgezelschappen versterkt. Met name het jubileum van Het Nationale Ballet en een aantal nieuw gecreëerde internationaal hoog aangeschreven opera- en balletproducties, zoals bijvoorbeeld *Parsifal* en *Cinderella*, hebben indruk gemaakt en bijgedragen aan een betere zichtbaarheid, zowel nationaal als internationaal.

Zowel de huisgezelschappen De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet als de activiteiten van Het Muziektheater Amsterdam dragen in sterke mate bij aan het verwezenlijken van de beleidsprioriteiten van de gemeente Amsterdam: wereldklasse, talentontwikkeling, laboratorium en prachtstad. Conform het geambieerde beleid om de activiteiten van wereldklasse nadrukkelijk te verbinden met educatie, talentontwikkeling, experiment en participatie zijn in het verslagjaar verschillende projecten gerealiseerd die inhoudelijk en thematisch verbonden waren aan de gepresenteerde internationale producties. Amateurs, talentvolle jonge kunstenaars en gerenommeerde professionele kunstenaars hebben daarbij nauw samengewerkt. De internationale programmering beoogt relevante artistieke ontwikkelingen uit alle werelddelen te presenteren en hierdoor voorstellingen van **wereldklasse** naar Amsterdam te halen. Met de voorstellingen van Wayne McGregor, Ballett am Rhein en Beijing Opera School is dat zonder meer gelukt. Aan **talentontwikkeling** werd invulling gegeven door de vele educatieve projecten, onder anderen door een intensief project van Wayne McGregor met 20 amateurdansers en een breed opgezet educatief programma rondom de voorstellingen van Beijing Opera School. Het vernieuwende karakter oftewel de functie als **laboratorium** komt behalve bij nieuwe creaties van de huisgezelschappen met name tot uiting in de activiteiten waarbij de grenzen van de disciplines opera en ballet worden uitgerekt. Het participatieproject in samenwerking met stadsdeel Nieuw-West is hier een goed voorbeeld van doordat de dansstijlen en dansers uit verschillende tradities met elkaar in aanraking kwamen. De ambitie van de **prachtstad** wordt binnen Het Muziektheater Amsterdam gerealiseerd door samen te werken met podia en amateurverenigingen uit diverse stadsdelen. In het verslagjaar waren bij diverse projecten de volgende partners betrokken: Bijlmerparktheater, Podium Mozaïek, Jong RAST, dansgroepen uit Nieuw-West en veel scholen.

2.2. Artistiek beleid en activiteiten

De door Het Muziektheater Amsterdam gerealiseerde programmering is het resultaat van een geïntensiverde artistieke dialoog met de programmering van de huisgezelschappen voor wat betreft grote internationale producties en van versterking van het aanbod voor jeugd en jongeren. Daarnaast blijft Het Muziektheater Amsterdam samenwerken met vaste partners Nederlandse Dans Theater en Holland Festival. Hieronder volgt nadere omschrijving van de grootschalige producties voor volwassenen, het aanbod voor jeugd en jongeren wordt uitgebreid beschreven in het hoofdstuk Educatie en participatie.

Het aantal voorstellingen in het Muziektheater Amsterdam is lager dan het te realiseren gemiddelde: er zijn 172 voorstellingen gerealiseerd, terwijl in de aanvraag voor de Kunstenplanperiode 2009-2012 als ambitie 189 voorstellingen per jaar werd geformuleerd. Het lager aantal activiteiten in 2012 is veroorzaakt door verschillende factoren:

- a) Het Nationale Ballet heeft in het verslagjaar veel uitvoeringen op tournee gerealiseerd, in het bijzonder door residenties in Nederland, waardoor het aantal uitvoeringen in Amsterdam gedaald is ten opzichte van het jaar ervoor;
- b) vanwege teruglopende kaartenverkoop voor modern repertoire en nieuwe creaties in 2011, hebben De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet het aantal voorstellingen van dit type producties in 2012 aangepast aan de verwachtingen betreffende het aantal bezoekers;
- c) vanwege kostenbeheersing en complexiteit van het repertoire kent een aantal grootschalige operaproducties, zoals bijvoorbeeld *Das Rheingold*, een kortere serie met minder voorstellingen dan gebruikelijk het geval is.

Het besluit van de directies om het aantal uitvoeringen van risicovolle en extreem kostbare producties te verminderen heeft mede bijgedragen aan een stabiele zaalbezetting en een positief exploitatieresultaat.

De internationale programmering voor het seizoen 2012-2013 was al gepland en vastgelegd voordat de gemeente Amsterdam de bezuinigingen bekend heeft gemaakt. De producties die in 2013 in het kader van de programmering van Het Muziektheater Amsterdam worden gepresenteerd, zoals *Einstein on the Beach*, *Death in Venice* en *Nachtparade*, worden bekostigd uit de bestemmingsreserve voor toekomstige programmering.

2.3. Programmering

Wayne McGregor | Random Dance: FAR

2 voorstellingen, zaalbezetting : 36%

Concept/regie: Wayne McGregor

Choreografie: Wayne McGregor & dansers

Muziek: Ben Frost

Decorontwerp: rAandom International

Kostuumontwerp: Moritz Junge

Lichtontwerp: Lucy Carter

Repetitor: Odette Hughes

Dansers: Catarina Carvalho, Benjamin Ord, Davide Di Pretoro, Michael-John Harper, Paolo Mangiola, Daniela Neugebauer, Anna Nowak, Fukiko Takase, Alexander Whitley, Jessica Wright

Deze productie is een samenwerking tussen Sadler's Wells, Londen en Peak Performances @ Montclair State University en kwam tot stand met steun van de Association of Performing Arts Presenters Creative Campus Innovations Grant Program.

Co-productie: Maison de la Danse, Lyon; Fondazione I Teatri, Reggio Emilia; Belgrade Dance festival, Belgrado; Belfast Festival; Brighton Dome, Brighton; Laban Theatre, Londen; en DanceEast, Ipswich.

Donderdag 8 maart 2012, 20.15 uur

Zondag 11 maart 2012, 14.00 uur

Random Dance was opnieuw te gast bij Het Muziektheater Amsterdam. Wayne McGregor | Random Dance, in 1992 opgericht door Wayne McGregor, maakte naam door technologie, animaties, filmbeelden, 3D-architectuur, elektronische geluidsdecors en virtuele dansers een prominente plaats te geven in de vernieuwende voorstellingen.

Het gezelschap van Wayne McGregor staat bekend om een supersnelle bewegingsstijl. Exacte wetenschappen vormen samen met een constante nieuwsgierigheid naar de werking van de hersenen en het fysieke geheugen de basis voor McGregor en zijn dansers om nieuw werk te creëren. Hij zoekt dikwijls de grenzen en raakvlakken van lichaam en geest. Voor *FAR* laat McGregor zich inspireren door wetenschapper en auteur Roy Porter en zijn boek *Flesh in the Age of Reason*, een verhandeling over lichaam en ziel in de moderne tijd.

Wayne McGregor kwam op uitnodiging naar Amsterdam voor een intensief participatieproject waaraan vijf groepen van ieder ongeveer twintig amateurdansers van uiteenlopende leeftijden deelnamen. Het belangrijkste oogmerk was het aanwakkeren van creativiteit. Het project bestond uit een aantal repetities onder leiding van Wayne McGregor en mondde uit in een uitvoering op het podium van Het Muziektheater Amsterdam.

Theaterkrant.nl op 8 maart 2012:

'Hogesnelheidsdans zonder adempauze'

NRC Handelsblad op 10 maart 2012:

'Beteroverend is wel het openingsduet, verlicht door fakkels en op een aria van Vivaldi. Hier zijn de dansers echt op elkaar gericht, hun bewegingen rond en organisch.'

Ballett am Rhein Düsseldorf/Duisburg: Ballett am Rhein danst Martin Schläpfer

2 voorstellingen, zaalbezetting: 44%

Choreografie: Martin Schläpfer

Muziek: Johann Strauss sr., Josef Strauss, Helmut Lachenmann, The Libertines, Franz Schubert

Decorontwerp: Keso Dekker

Kostuumontwerp: Thomas Ziegler, Keso Dekker

Lichtontwerp: Thomas Dick, Franz-Xaver Schaffer

Donderdag 5 april 2012, 20.15 uur

Zaterdag 7 april 2012, 20.15 uur

Een rijkgeschakeerd drieluik van Martin Schläpfer, uitgevoerd door zijn Ballett am Rhein Düsseldorf/Duisburg. In dit programma onder meer Schläpfers *Marsch, Walzer, Polka* (2009), een zoet-ironische ode aan de muziek-, dans- en leefcultuur van Wenen. In *Tanzsuite* (2005) varieert Schläpfer naar hartenlust op Helmut Lachenmanns eigentijdse compositie *Tanzsuite mit Deutschlandlied*. Daarnaast staat Schläpfers choreografie *Forellenquintett* op het programma. Hij combineert daarin een song van rockgroep The Libertines met het bekende strijkkwintet van Franz Schubert. Deze choreografie ging in het voorjaar van 2010 in première. *Forellenquintett* wisselt 'duizelingwekkende bewegingen tussen hemel en afgrond af met meer ingetogen, tot nadenken stemmende delen'.

Het Ballett am Rhein Düsseldorf/Duisburg is een van de toonaangevende dansgezelschappen van Duitsland. De dansgroep wisselt Düsseldorf en Duisburg als standplaats af en staat onder leiding van artistiek directeur en choreograaf Martin Schläpfer.

Schläpfer is één van de favoriete choreografen van Hans van Manen. Het Nationale Ballet danste in 2009 zijn choreografie *Lontano* en het gezelschap was in datzelfde jaar te gast tijdens het tweejaarlijkse Balletgala van Stichting Dansersfonds '79. Hans van Manen: "Ik vind Martin Schläpfer een van de meest spannende choreografen van dit moment."

Trouw op 5 april 2012:

'Hard op weg een legende te worden'

Sufjan Stevens, Bryce Dessner en Nico Muhly

Presentatie: Muziekgebouw Eindhoven en Paradiso

1 voorstelling: zaalbezetting: 71%

Nico Muhly: Diacritical Marks

Sufjan Stevens: Run rabbit run (selection)

Bryce Dessner: Quintets

Muhly/Stevens/Dessner: Liedcyclus voor stem strijkkwartet en trombones

Geproduceerd door Muziekgebouw Eindhoven i.s.m. Barbican Centre (Londen) en Sydney Opera House

Zondag 8 april 2012, 20.30 uur

In het afgelopen jaar maakte Sufjan Stevens met twee nieuwe albums wederom zijn status waar als onnavolgbaar singer-songwriter genie; zorgde Bryce Dessner met *The National* voor uitverkochte zalen tijdens *Cross-linx* en tekende Nico Muhly o.a. voor de soundtrack voor de Oscar-winnende film *The Reader* en de arrangementen op Jonsi's laatste album.

De drie heren schrijven in opdracht van Muziekgebouw Eindhoven gezamenlijk een liedcyclus voor zeven trombones en strijkkwartet. Zonder twijfel op voorhand het meest veelbelovende en grensverleggende concert van het seizoen door de drie misschien wel meest bepalende creatieve geesten uit de New Yorkse scene van dit moment.

Het Muziektheater Amsterdam: Open Dag 2012 - Van spitz tot aria

Met medewerking van: Het Nationale Ballet, Leden Koor van De Nederlandse Opera

Tentoonstellingsontwerp rekwisieten: LAB 0.41: Eline Baks, Juul Dekker, Lisanne Hakkers en Roos Matla

Zaterdag 14 april 2012

Toegang gratis

Tijdens de succesvolle Open Dag 2012 stonden de verschillende ambachten in Het Muziektheater Amsterdam centraal. In huis waren de Rekwisietendienst, de Kap- en grimeafdeling en de Kostuumafdeling van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet te bezichtigen. Ook reed een pendelbus tussen Het Muziektheater Amsterdam en het Decoratier in Amsterdam Zuidoost.

Gedurende de gehele dag van 11.00 tot 16.00 uur vond in de zaal een gevarieerd programma plaats, met onder meer een openbare balletles door Het Nationale Ballet, een recital door operaster Olga Peretyatko, een masterclass door Het Nationale Ballet en een openbare toneelombouw van middagvoorstelling naar avondprogramma. In de foyer was een tentoonstelling te zien met kostuums uit opera- en balletvoorstellingen en verspreid over de dag brachten zangers fragmenten uit de opera *La Traviata* ten gehore.

Het Muziektheater Amsterdam / De Nederlandse Opera / Beijing Opera School - Aan de waterkant

3 voorstellingen, zaalbezetting: 66%

Regie: Patrick Sommier

Cast: Studenten en docenten van de Beijing Opera School, Marc van Warmerdam

Co-productie met: MC93 Bobigny, Beijing Xiqu Yishu Zhiyexueyuan, Les Nuits de Fourvière, Departement du Rhône, Festival de la Comunidad de Madrid, Piccolo Teatro di Milano en Théâtre de l'Europe.

Dinsdag 15 mei 2012, 20.15 uur

Donderdag 17 mei 2012, 15.00 uur

Vrijdag 18 mei 2012, 20.15 uur

In mei speelde de beroemde Beijing Opera School de voorstelling *Aan de waterkant*. De school is de beroemde School van de Peking Opera, uniek op de wereld, waar profs worden opgeleid in het genre waarin acrobatiek, gebarentaal, grime en excentrieke kostuums domineren. Het is een verheven maar kwetsbare kunst, bedreigd door de moderne tijd. Op hun manier zijn de leerlingen van de School van de Peking Opera de helden van nu. Regisseur Patrick Sommier benadrukt op integere wijze de authenticiteit van de kunstvorm en weet deze tegelijkertijd inzichtelijker te maken voor een westers publiek.

Er zijn twee hoofdelementen in deze Chinese voorstelling: een boek en een school. Het boek heet *Aan de waterkant*, het verhaal van 108 rebellen die het Hemelse Keizerrijk op zijn grondvesten deed schudden. Pas na bijna drie eeuwen was deze roman voltooid. Minstens een miljard mensen hebben hem gelezen en tallozen kennen hem van verhalenvertellers, poppenspelers, opera, televisie, film, stripverhalen en videospelletjes. Onderwerp is het China van de Song-dynastie, die in de 12de eeuw ten einde liep.

Rondom deze voorstelling werd een educatief programma aangeboden voor jeugd van 8 tot 16 jaar.

Kasper Jansen in NRC Handelsblad op 16 mei 2012: 'Warme ode aan Chinees theater'

Erik Voermans in Het Parool op 16 mei 2012: 'Alle scènes zijn kleine wondertjes van gestileerde bewegingen.'

Nederlands Dans Theater 1: Move to Move

3 voorstellingen, zaalbezetting: 50%

Silent Screen

Choreografie: Lightfoot León

Assistent van de choreografen: Lorraine Blouin, Maurice Causey

Muziek: Philip Glass - Glassworks (1982),
Philip Glass - Why does someone have to die? uit: The Hours (2002)

Concept film: León Lightfoot

Realisatie film: Metropolis Film en Dicky Schuttel

Decorontwerp: León Lightfoot

Kostuums: León Lightfoot

Licht: Tom Bevoort

Secus

Choreografie: Ohad Naharin

Instudering: Yoshifumi Inao

Assistent van de choreograaf: Lucas Crandall

Muziek: Chari Chari – favourite final Geisha Show
Kid 606 – flutter
Rayon – Mount Carmel (mix: Stefan Ferry)
AGF – Ambient trust, Private Birds, You Stop
Fennesz – On, Kaho Naa...
Pyar Hai – Na Tum Jano Na Hum
Seefeel – Me
The Beach Boys – You're Welcome by Brian Wilson
Chronomad – Wahed

Sound design & editing: Ohad Fishof

Licht: Avi Yona Bueno (Bambi)

Kostuums: Rakefet Levy

Shine a Light

Choreografie: Lightfoot León

Assistent van de choreografen: Stefan Zeromski

Muziek: Max Richter – Infra 1, The Round up, The Vel D'Hiv en Luminous
Lera Auerbach – Sogno di Stabat

Licht: Tom Bevoort

Kostuums: Joke Visser & Hermien Hollander

Decor: Sol León & Paul Lightfoot

Donderdag 7 juni, 20.15 uur

Zaterdag 9 juni, 20.15 uur

Zondag 10 juni, 20.15 uur

Nederlands Dans Theater 1 sloot het seizoen in Nederland af met Naharin's *Secus* en twee werken van de huischoreografen Sol León en Paul Lightfoot: *Silent Screen* en een wereldpremière.

Van León en Lightfoot werd *Silent Screen* (2005) gedanst. Het bewegingsarsenaal van Sol León en Paul Lightfoot verwijst naar de invloed van de stomme film uit de jaren twintig van de vorige eeuw. Op de gelaagde muziek van Philip Glass (*Glassworks*) scheppen León en Lightfoot in *Silent Screen* een uniek universum. Ohad Naharin, choreograaf en artistiek leider van Batsheva Dance Company, was voor het eerst sinds 2007 weer te gast bij Nederlands Dans Theater. *Secus* was een deel van het ballet *Three* en wordt voor het eerst op zichzelf staand uitgevoerd.

In de wereldpremière *Shine a Light* combineerden huischoreografen Sol León en Paul Lightfoot hun kenmerkende danstaal met een imposant toneelbeeld en een meeslepende dramatiek. Lightfoot citeert Francis Bacon: 'In order for the light to shine so brightly, the darkness has to be present'.

Bregtje Schudel op 12 mei in Het Parool over *Secus*:

'De zeventien dansers (...) zorgen voor één brok energie op het toneel.' 'Secus is geen moment veilig en voorspelbaar (...) en het werkt. NDT toont eindelijk weer een keertje ballen.'

Holland Festival, CCN - Ballet de Lorraine: La Création du monde

2 voorstellingen, zaalbezetting: 49%

Dialogo met La Création du monde (1923) - Reconstructie van de choreografie uit 1923.

Artistieke leiding, choreografie: Faustin Linyekula
Muziek: Fabrizio Cassol
Toneelbeeld: Jean-Christophe Lanquetin
Kostuums: XULYBët, Brok
Licht: Virginie Galas
Assistent choreograaf: Christophe Béranger
Choreografie: Millicent Hodson & Kenneth Larcher
Ballet: Blaise Cendrars
Muziek: Darius Milhaud
Doek, toneelbeeld en kostuums: Fernand Léger
Choreografie: Jean Börlin

Uitgevoerd door CCN – Ballet de Lorraine: Marc Galvez, Laure Lescoffy, Jonathan Archambault, Irma Hoffren, Fabio Dolce, Marion Rastouil, Bulat Akhmejanov, Valérie Ferrando, Joris Pérez, Florence Viennot, Tristan Ihne, Morgan de Quelen, Yoann Rifosta, Grégory Beaumont, Petros Chrkhoyan, Philip Berlin, Marie-Séverine Hurteloup, Elisa Ribes, Agnès Boulanger, Sakiko Oishi, Baptiste Fisson, Justin Cumine, Phaniel Erdmann, Valérie Ly-Chuong, Djodjo Kazadi

Muziek uitgevoerd door: Flamme Kapaya (gitaar en stem), Michel Hatzigeorgiou (bas), Stéphane Galland (drums), Fabian Fiorini (piano), George-Alexander Vandam (viool), Jeroen Robbrecht (altviool), Hans Vandaele (cello), Eric Ngoya en Kalanda Ngoya, Mambueni (likembe).

Opname: Michel Andina (Studio Jet, Studio MA Brussel) & Mass Bass (Studio Halle de la Gombe Kinshasa)

Productie: CCN – Ballet de Lorraine

Co-productie: Théâtre de la Ville de Paris met medewerking van Fondation Fluxum, Théâtre Gérard Philippe Frouard

Deze voorstelling is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Internationaal Kunstprogramma in Amsterdam van het Prins Claus Fonds en het Amsterdams Fonds voor de Kunsten.

Woensdag 13 juni 2012, 20.15 uur
Donderdag 14 juni 2012, 20.15 uur

Het invloedrijke Ballet Suédois, dat tussen 1920 en 1925 grote faam verwierf in Europa met avantgarde-werk, presenteerde in 1923 *La création du monde*, een ‘fantaisie négrico-cubiste’ over het ontstaan van de wereld naar Afrikaanse en Afro-Amerikaanse mythes. Millicent Hodson en Kenneth Archer, internationaal bekend door hun reconstructies van de grote balletten uit het begin van de 20e eeuw, hebben dit werk weer tot leven gebracht.

Op uitnodiging van het Ballet de Lorraine boog choreograaf Faustin Linyekula zich over het origineel om te komen tot een stuk waarin zowel de oorspronkelijke westerse versie als het ‘antwoord’ van deze Congolese choreograaf een plaats vinden. Fabrizio Cassol, die eerder voor Alain Platel muziek arrangeerde van Monteverdi en Bach, schief de muziek.

Op 14 juni was er een nagesprek. Christa Meindersma, directeur van het Prins Claus Fonds, praatte en public met Faustin Linyekula, de choreograaf van de voorstelling.

2.4. Educatie en participatie

Beleidsontwikkelingen

De afdeling Educatie, Participatie en Programmering is een centrale afdeling die activiteiten ontwikkelt en uitvoert van De Nederlandse Opera, Het Nationale Ballet en Het Muziektheater Amsterdam. De afdeling organiseert voorstellingen, workshops, cursussen, rondleidingen en participatieprojecten voor verschillende leeftijdsgroepen, variërend van leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs tot volwassenen.

De belangrijkste pijlers zijn het investeren in publieksbereik, het creëren van maatschappelijk draagvlak en het stimuleren van talent zodat ook nieuwe generaties zich aangetrokken voelen tot het uitoefenen van de verschillende vakgebieden binnen de kunstvormen. Bij alle projecten ligt er naast kennisoverdracht een grote nadruk op het belevingsaspect: juist door actief mee te doen of door een voorstelling bij te wonen raken mensen betrokken bij een kunstvorm.

In 2012 werd de koers voortgezet waarbij geïnvesteerd is in zowel de kwalitatieve als kwantitatieve verbetering van het aanbod. Er werden trainingen verzorgd voor het team van workshopdocenten en er zijn tal van nieuwe voorstellingen, projecten en initiatieven ontwikkeld.

Gerealiseerde projecten in 2012

Primair onderwijs

Beijing Opera School

Rondom de voorstelling *Aan de waterkant* van de Beijing Opera School vond een uitgebreid educatief programma plaats speciaal voor kinderen. Dit programma bestond uit een carrousel van zes onderdelen: drie workshops, gegeven door kinderen van de Beijing Opera School, met als thema lichaamstaal, grimeren en kalligrafie. Daarnaast was er een tentoonstelling met maskers, kostuums en de Chinese tv-serie *Aan de waterkant*. In totaal bezochten 45 kinderen het project.

Ringetje

Ringetje vertelt het verhaal van Wagners *Der Ring des Nibelungen* in 100 minuten op een voor kinderen toegankelijke wijze. Kinderkoor De Kickers, zangers uit het Koor van De Nederlandse Opera en twee acteurs nemen het publiek mee op een spannende ontdekkingsreis en laten hen zo kennismaken met een van de hoogtepunten uit de operageschiedenis. Er vonden twee familievoorstellingen en twee schoolvoorstellingen plaats met in totaal ruim 4750 bezoekers.

Kindermatinee: Het Zwanenmeer en Carmen en Bolero

In 2012 vonden er kindermatineeën plaats van de voorstellingen *Het Zwanenmeer* en *Carmen en Bolero*, zowel in Het Muziektheater Amsterdam als op locatie in Breda en Heerlen. Ter voorbereiding werden websites met zeer divers lesmateriaal ontwikkeld. Ook is op alle deelnemende scholen een balletworkshop gegeven door een dansdocent. In totaal hebben 2613 leerlingen uit het primair onderwijs aangepaste uitvoeringen van deze balletten bijgewoond.

Voor de matinee van *Carmen en Bolero* is medewerking verleend door 80 studenten van het ROC (onderwijsassistenten), die meehielpen met de logistieke organisatie van de voorstelling. Deze studenten kregen van tevoren op school een uitgebreide workshop van een professionele dansdocent.

PoY!

PoY! is een kleuteropera gespeeld door een zangeres en een celliste. In 2012 waren er in totaal 14 voorstellingen, waarvan 9 schoolvoorstellingen, verdeeld over drie theaters: Het Muziektheater Amsterdam, het Bijlmerparktheater en Podium Mozaïek. In totaal waren er ruim 900 bezoekers.

Rusalka

In 2012 is de operaworkshop *Rusalka* ontwikkeld voor het primair onderwijs. In deze workshop maken de leerlingen in twee uur tijd een eigen versie van de opera *Rusalka* van Dvořák. Alle aspecten van opera komen aan bod: ze acteren, zingen, regisseren en houden zich bezig met decor en kostuums.

De kleine grote kist

De kleine grote kist is een dansvoorstelling voor kleuters (groep 1 en 2) en biedt een ideale kennismaking met dans en ballet. De voorstelling wordt gedanst door twee danseressen en een danser uit het tableau van Het Nationale Ballet. De choreografie is van de hand van Ernst Meisner, grand sujet bij het gezelschap. Afgelopen jaar vonden er 5 schoolvoorstellingen en 3 familievoorstellingen plaats, in het Theater aan het Vrijthof te Maastricht, in de Meervaart en in Het Muziektheater Amsterdam, met in totaal 1002 bezoekers.

Op je tenen

In 2012 is de balletexcursie *Op je tenen* ontwikkeld voor het primair onderwijs. Tijdens een rondleiding in het Muziektheater gaan de leerlingen langs de zaal, het toneel en een balletstudio. Na een korte pauze krijgen de leerlingen een balletworkshop. Deze is aangepast aan het niveau van groep 6, 7 en 8 en aantrekkelijk voor zowel jongens als meisjes.

Theatrale rondleidingen

Voor kinderen onder de 12 jaar bestaat er een theatrale rondleiding. De groep wordt door een zangeres of danseres meegenomen op een spannende ontdekkingsreis langs de schatkamers van het theater, waardoor het gebouw voor de kinderen gaat leven als 'een gebouw van de verbeelding'. In 2012 hebben in totaal 267 kinderen een theatrale rondleiding gevolgd.

Voortgezet onderwijs

CKV-projecten

Een belangrijke pijler in het aanbod voor het voortgezet onderwijs zijn de CKV-projecten, in het kader van het vak Culturele en Kunstzinnige Vorming. Dit zijn kennismakingsprojecten waarbij de leerlingen in kleine groepen van maximaal dertig personen intensief worden voorbereid op het voorstellingsbezoek, onder leiding van een opera-, dans-, zang- of theaterdocent. In 2012 waren er projecten voorafgaand aan de voorstellingen *De nachtegaal en andere fabels*, *Deidamia*, *Il turco in Italia*, *Don Carlo*, *Das Rheingold*, *Die Zauberflöte*, *Presents 1*, *Presents 2*, *Giselle*, *De hand van de meester*, *Carmen*, *Paquita*, *Bolero*, en *Cinderella*. In totaal hebben 1763 leerlingen deelgenomen aan een ckv-project.

Licht in het theater

De workshop *Licht in het theater* is ontwikkeld voor vmbo-T-leerlingen. Tijdens de workshop krijgen zij een rondleiding door het technische gebied van het Muziektheater. Vervolgens gaan ze zelf aan de slag met licht en lichtontwerpen. Zij kunnen experimenteren met de mogelijkheden van diverse soorten licht en krijgen de opdracht om in groepjes een eigen lichtontwerp te maken. In totaal hebben 89 leerlingen deelgenomen aan deze workshop.

Maak je opera eigen

Het project *Maak je opera eigen* wordt uitgevoerd door een team van jonge professionals en kunstvakstudenten. Drie maanden lang begeleiden zij een groep leerlingen uit het voortgezet onderwijs met het maken van hun eigen voorstelling. Alle aspecten komen daarbij aan bod: regie, muzikale begeleiding, decor, kostuums en belichting. Het project resulteert in een uitvoering op school en een uitvoering in (de buurt van) het Muziektheater, die bezocht zal worden door onder andere 60 leerlingen van een andere school die op dat moment een ckv-workshop volgen in het theater. De deelnemers bezoeken aansluitend dezelfde voorstelling uitgevoerd door De Nederlandse Opera.

Dit jaar vonden er projecten plaats rondom de voorstellingen *Il turco in Italia*, *Waiting for Miss Monroe* en *Die Zauberflöte*.

Jong RAST speelt Il turco in Italia

Tijdens het Opera Europa Weekend maakte Jong RAST – een intercultureel theaterproject van Theater Rast voor jongeren van 15 tot 24 jaar – in samenwerking met De Nederlandse Opera een eigen bewerking van de opera *Il turco in Italia* van Rossini. Als onderdeel van het traject ontmoetten zij verschillende professionals van De Nederlandse Opera, kregen een rondleiding achter de schermen en woonden een repetitie van *Il turco in Italia* in het Muziektheater bij.

Muziek van de dans

Muziek van de Dans is een speciaal project ontwikkeld voor de lagere klassen van het middelbaar onderwijs en voor het vmbo. Dit project wordt in samenwerking met Holland Symfonia aangeboden. In 2012 vond Muziek van de dans 5 keer plaats.

Dansdag in school

Tijdens een Dansdag wordt er gewerkt aan het maken van een voorstelling die 's avonds wordt gepresenteerd aan ouders en belangstellenden. Per keer nemen maximaal 160 leerlingen deel aan een dansdag. De dansdag wordt gerealiseerd in samenwerking met Projects Unlimited. Dit jaar werd dit project 7 keer uitgevoerd, waarbij 762 leerlingen werden bereikt.

Overige projecten

Participatieproject Wayne McGregor / Random Dance

Rondom de voorstelling *FAR*, organiseerde Het Muziektheater Amsterdam samen met Wayne McGregor | Random Dance een intensief participatieproject. Vijf groepen amateurdansers in uiteenlopende leeftijdscategorieën werkten gedurende tien dagen toe naar twee uitvoeringen op het toneel van het Muziektheater. De deelnemende groepen waren: Kunstmagneetschool Oscar Carré, The English Ballet School of Amsterdam, Improbattle van talentencentrum Jaco i.s.m. Meidenwerk Younited Combiwel, Vrienden van Het Nationale Ballet, Theaterwerkplaats Grey Vibes (55+). In totaal waren er 86 deelnemers en bij de uitvoeringen zijn 400 bezoekers verwelkomd.

Zingen bij De Nederlandse Opera

In 2012 vond de tweede editie plaats van het grootschalige participatieproject *Zingen bij De Nederlandse Opera*, dat als doel heeft op een toegankelijke wijze mensen te enthousiasmeren voor klassieke zang en de artistieke rijkdom van de kunstvorm opera. In totaal zongen 544 mensen mee. Naast het Grote Koor en het Gevorderdenkoor was er dit jaar ook een Kinderkoor voor kinderen van 9 tot en met 16 jaar. Alle drie de koren repeteerden onder leiding van professionals uit het team van De Nederlandse Opera. Op de website www.dno.nl/zingen werd ondersteunende coaching geboden door middel van videotutorials met zangtips. Het project resulteerde in een optreden op het podium van Het Muziektheater Amsterdam dat door ruim 1400 mensen werd bijgewoond. Het project krijgt een vervolg in 2013 en 2014.

Participatieproject West

Ter gelegenheid van het zestigjarig bestaan van stadsdeel Nieuw West, vond een feestelijke ontmoeting plaats tussen Het Nationale Ballet en Amsterdam-West, in de vorm van een omvangrijk participatieproject. Het startschot vond plaats in de Meervaart, met een uitvoering van *De kleine grote kist* en 's avonds het programma *Sterrenstof*, met een speciale samenwerking tussen danser en choreograaf Peter Leung en de Turkse dansgroep Tuğra. Het traject werd voortgezet met de voorstelling *Duizend-en-één-nacht*. In 2013 zal het een vervolg krijgen met de voorstelling *Nachtparade* in samenwerking met theatergroep DOX en de voorstelling *The Nights* van Ballet Preljocaj.

Duizend-en-één-nacht

Op zondag 28 oktober vond een feestelijke en wervelende ontmoeting plaats tussen Het Nationale Ballet en diverse dansgroepen uit Nieuw-West. Samen weefden zij een veelkleurig tapijt vol motieven en verhalen, met de wereldberoemde vertellingen uit *Duizend-en-één-nacht* als rode draad. Peter Leung, coryphée bij Het Nationale Ballet, verzorgde de eindmontage. De 2 voorstellingen werden in totaal door 786 mensen bezocht.

Jump

In 2012 werd *Jump*, de fanclub van Het Nationale Ballet, opgericht. Jump brengt jonge balletliefhebbers dichterbij hun favoriete dansers. De website (www.het-ballet.nl/jump) biedt allerlei leuke weetjes, interviews, foto's en filmpjes. Fans kunnen verschillende activiteiten bijwonen zoals een kijkje achter de schermen, een workshop op locatie of in het Muziektheater, een 'meet-en-greet' met dansers en de jaarlijkse Dansdag. In 2012 verwierf Jump 433 leden waarvan 79 balletscholen. Er vonden 11 activiteiten (workshops, rondleidingen en Dansdag) plaats voor 288 deelnemers. De presentatie tijdens de Dansdag werd door 200 bezoekers bijgewoond.

Residenties

Het Nationale Ballet trok in 2012 het land in en resideerde met een divers programma twee weken in de provincies Brabant en Limburg. De Nationale Ballet-karavaan bezocht daarbij de steden Tilburg, Breda, Den Bosch, Eindhoven, Heerlen en Maastricht.

Naast de klassieker *Het Zwanenmeer*, een Hans van Manen-programma en *Sterrenstof*, waarin de jonge sterren van het gezelschap centraal staan, was er ook een grote verscheidenheid aan educatie- en participatieprojecten. Er waren twee kindermatineeën van *Het Zwanenmeer*, verschillende uitvoeringen van de kleutervoorstelling *De kleine grote kist*, een Dansdag voor (toekomstige) dansdocenten van de Fontys Dansacademie, openbare repetities, workshops, projecten op scholen, samenwerkingsprojecten met lokale partners, lezingen en debatten.

Cursussen

Afgelopen jaar zijn er verschillende cursussen voor volwassenen ontwikkeld, zoals *Ballet in bedrijf* en *Geschiedenis van het danskostuum*. Aan de operakant konden vooral de cursussen rondom Wagners operacyclus *Der Ring des Nibelungen* op veel belangstelling rekenen en zullen een vervolg krijgen in 2013.

Rondleidingen

Een rondleiding achter de schermen is een ideale kennismaking met het theater, maar biedt ook vaste bezoekers inzicht in het productieproces. Het Muziektheater biedt groepsrondleidingen, individuele rondleidingen en een theatrale rondleiding voor kinderen onder de 12 jaar. In 2012 hebben in totaal 5800 personen een rondleiding bijgewoond in het Muziektheater.

Samenwerkingsverbanden

Het Muziektheater Amsterdam is deelnemer in AMUZE, een samenwerkingsverband van Amsterdamse muziekinstellingen, -podia en -organisaties die een structureel aanbod ontwikkelen op het terrein van de binnenschoolse muziekeducatie. Ook wordt er deelgenomen aan TEA: Theatereducatie Amsterdam, een samenwerkingsverband van 12 podia en gezelschappen uit Amsterdam. Op internationaal niveau is er de betrokkenheid bij RESEO, een netwerk van educatie-afdelingen van operahuizen en balletgezelschappen in Europa.

Verder wordt er samengewerkt met de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, de conservatoria van Utrecht, Alkmaar, Den Haag en Amsterdam en de Pabo's in Amsterdam en Haarlem. Daarnaast is er nauw contact met een aantal instellingen voor Kunstzinnige Vorming: Mocca (Amsterdam) Fluxus (Zaandam), Artiance (Alkmaar), Cultuurbrigade (Heemskerk), Pier K (Hoofddorp) en KUVO (Woerden).

2.5. Personeel en organisatie

Organisatie

Het personeelsbestand van de Stichting Het Muziektheater Amsterdam bestond in het verslagjaar uit alle medewerkers van de centraal georganiseerde afdelingen die ten dienste staan van de twee bespelers, De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet. Het betreft Financiën, Personeel & Organisatie, Marketing, Communicatie en Verkoop, Technische Organisatie, Kostuums, Kap en Grime, Geïntegreerde planning, Horeca en publieksbegeleiding, Educatie, Participatie en Programmering, Automatisering, Facilitaire dienst en Productie en Voorstellingsleiding. Het doel is om deze organisatie zodanig te ondersteunen dat de kunstvormen opera en ballet op succesvolle wijze hun producties kunnen creëren, produceren en presenteren.

Op 1 januari 2012 waren er 423 medewerkers (326,27 fte) in dienst bij Het Muziektheater Amsterdam. Op 31 december 2012 waren dat 427 medewerkers (322,85 fte). Het personeelsbestand van Het Muziektheater Amsterdam is divers; vrouwen nemen belangrijke leidinggevende functies in.

In 2012 verlieten 39 medewerkers de organisatie. In datzelfde jaar bedroeg de instroom van medewerkers 50 personen, waarvan 44 van buiten de organisatie en 6 personen vanuit Stichting De Nederlandse Opera en Stichting Het Nationale Ballet.

In 2012 rondde de heer Henne Roelvink zijn dienstverband als brandwacht af met een pensionering. De heren Mick Bolton, hoofd magazijn en spoelkeuken, Brahim Hassouna, horecamedewerker, Piet Schaar, tweede toneelmeester, hebben in 2012 de organisatie verlaten om te gaan genieten van hun vervroegde pensionering in het kader van een FPU regeling.

Op 22 april 2012 bereikte ons het verdrietige bericht dat onze brandwacht Fred Noot na een ziekbed was overleden.

Er werd door 9 medewerkers gebruik gemaakt van de regeling ouderschapsverlof en door 1 werknemer van de regeling onbetaald verlof.

In 2012 vierden 42 medewerkers hun dienstjubileum bij Het Muziektheater Amsterdam, waarvan 28 werknemers hun 12,5 jarig dienstjubileum en 14 medewerkers hun 25 jarig dienstjubileum behaalden.

In 2012 liepen 37 personen stage bij Het Muziektheater Amsterdam waarvan het merendeel bij de Technische organisatie.

Belangrijke veranderingen

In 2012 heeft Het Muziektheater Amsterdam een aantal beeldbepalende personen zien vertrekken na een jarenlange verbintenis met het huis. Op 1 juni 2012 trad Stijn Schoonderwoerd terug als lid van de directie. De Raad van Toezicht, de werknemers van de organisatie en de relaties hebben op dinsdag 19 juni 2012 tijdens een feestelijke receptie afscheid van hem genomen.

Op 1 oktober 2012 trad de directievoorzitter Truze Lodder uit actieve dienst vooruitlopend op haar vervroegde pensionering per 1 januari 2013. Op maandag 22 oktober 2012 hebben de Raad van Toezicht, de medewerkers van de organisatie en de relaties op feestelijke wijze afscheid van haar genomen.

Anticiperend op de fusie en de nieuwe directiestructuur is per 1 augustus de nieuwe algemeen directeur voor Het Muziektheater Amsterdam, De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet, mevrouw Els van der Plas, aangetreden.

In samenhang met een herschikking van de theaterorganisatie, heeft het hoofd theaterorganisatie, mevrouw Marion Cornelissen, de organisatie per 1 november 2012 verlaten. Op 1 juli 2012 verliet het hoofd ICT & Informatievoorziening, de heer Fedor van Eldijk, de organisatie en werd hij vervangen door een hoofd I&I op ad interim basis.

Vooruitlopend op de fusie is in 2011 besloten de centrale afdelingen op het gebied van marketing en communicatie samen te voegen in de geïntegreerde afdeling Marketing, Communicatie en Verkoop. De integratie van deze afdelingen heeft in 2012 verder gestalte gekregen onder leiding van één hoofd MCV, mevrouw Sandra Eikelenboom. Het voormalige hoofd Communicatie van DNO, de heer Marc Chahin, heeft na het leiden van een aantal communicatieprojecten de organisatie per 1 augustus 2012 verlaten.

Na een zorgvuldige analyse werd in het najaar 2012 ook gekozen voor de samenvoeging van de afdelingen Fondsenwerving en Relatiebeheer van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet. Vooruitlopend op de daadwerkelijke integratie van deze afdelingen per 1 januari 2013 is er per 1 oktober 2012 één van beide voormalige hoofden, mevrouw Vroukje Boenk, gevraagd om de geïntegreerde afdeling te gaan leiden. Zij is verantwoordelijk om de werkprocessen en de twee voormalige teams verder te integreren.

In het bestuursmodel van de nieuwe driehoofdige directie, bestaande uit een algemeen directeur (voorzitter), een directeur opera en een directeur ballet, is ervoor gekozen om het directieteam te ondersteunen door twee zakelijk leiders voor respectievelijk opera en ballet. Voor opera is mevrouw Tanja Mlaker gevraagd om vanaf 1 augustus 2012 de functie van zakelijk leider opera te vervullen en tijdelijk te combineren met haar functie als projectleider fusie. Voor ballet is mevrouw Janine Dijkmeijer gevraagd om vanaf 1 augustus 2012 de functie van zakelijk leider ballet te vervullen.

Op 1 maart 2012 trad het nieuwe hoofd P&O, de heer Robert Knoester, aan nadat deze positie ruim negen maanden vacant was gebleven na het plotselinge overlijden van het voormalige hoofd P&O.

Personeel

Met de komst van een nieuwe personeelsadviseur heeft het hoofd P&O de afdeling als volgt georganiseerd: naast hoofd P&O bestaat de afdeling uit drie personeelsadviseurs, drie assistent-personeelsadviseurs, een medewerker P&O die tevens ambtelijk secretaris is, een arbo-coördinator en een bedrijfsmaatschappelijk werker.

De organisatie maakt gebruik van de diensten van de arbodienst Human Capital Care (voorheen Schermer, Trommel & De Jong). Wekelijks houdt een vaste bedrijfsarts spreekuur in huis op woensdagochtend, waarvan veel gebruik wordt gemaakt. De arbo-coördinator werkt in nauw overleg met het management en de arbodienst aan het opstellen van vitaliteitsbeleid.

De afdeling P&O werkt momenteel aan de realisatie van acht P&O-projecten, waaronder de implementatie van een systeem van resultaatgericht bedrijfsvoering, het versimpelen van de organisatiestructuur en het functiegebouw en de harmonisatie van arbeidsvoorwaarden voor de gefuseerde organisatie. Als eerste stap is per eind december 2012 een geïntegreerde cao afgesloten voor Het Muziektheater Amsterdam en De Nederlandse Opera met een looptijd van 1 juli 2010 tot 1 juli 2011. De overlegpartners hebben de intentie uitgesproken om in goed overleg te komen tot een nieuwe, eigentijdse cao, rekening houdend met de verslechterde economische omstandigheden. De besprekingen hierover zullen in het begin van 2013 worden gestart. Vooruitlopend op de fusie hebben alle werknemers van De Nederlandse Opera 2012 een persoonlijke brief ontvangen waarin hun arbeidsvoorwaardelijke status per 1 januari 2013 werd toegelicht.

Verder is in 2012 een medewerkersonderzoek gehouden waarvan de resultaten begin 2013 worden verwacht. Tevens is een start gemaakt met het opstellen van nieuw opleidingsbeleid. In 2012 is € 230.136 besteed aan individuele en collectieve opleidingen. De collectieve opleidingen betroffen Leidinggeven voor middenkader, Projectmatig werken en een training ter ondersteuning van de productiedriehoek.

In 2012 is de samenwerking tussen directie en medezeggenschap verder versterkt. Om een regelmatige afstemming te borgen over de vele zaken die er spelen, is het informeel overleg tussen het dagelijks bestuur van de OR en het hoofd P&O in ere hersteld.

Verzuim

Het gemiddelde verzuim onder werknemers van Het Muziektheater Amsterdam bedroeg in 2012 in totaal 5,79%. Dit percentage werd gevormd door kort verzuim (1-7 dagen) van 19%, middellang verzuim (8-42 dagen) van 23,6%, lang verzuim (43-365 dagen) van 41,2% en zeer lang verzuim (>365 dagen) van 16,2%.

2.6. Gebouw en techniek

Algemeen

In 2012 zijn het gebouw en de geïntegreerde technische voorzieningen optimaal beschikbaar geweest voor de voorbereidingen, realisatie en presentaties van producties van De Nederlandse Opera, Het Nationale Ballet en Het Muziektheater Amsterdam. Investerings in voorzieningen voor techniek hebben bijgedragen aan het reduceren van productiekosten voor opera en ballet op de korte en langere termijn. De investeringen zijn getoetst op duurzaamheid in relatie tot het materiaalgebruik en het verlagen van het energieverbruik. Het betreft o.a. investeringen op het gebied van projectie, belichting, belichtingsarmaturen, hijswerktuigen, camera's, monitoren en mediaservers. Deze specifieke apparatuur voor producties behoeft vanaf 2012 dan veel minder tot niet meer gehuurd te worden.

Binnen de technische afdelingen is in 2012 verder gewerkt aan de ontwikkeling van de medewerkers (training en scholing) alsook van apparatuur, gereedschappen en standaardmateriaal. De productiegebonden werkende medewerkers hebben hierdoor op een zo efficiënt mogelijke wijze de gevraagde technische ondersteuning van de opera-, ballet- en gastproducties kunnen bieden.

Investerings in het verslagjaar

In het toneelgebied zijn de compartimenterings-deuren uit 1986 vervangen. Voorheen werden deze elektrisch bestuurd, nu arbo-technisch verantwoord handmatig.

In maart 2012 is op het dak van de zaal van het Muziektheater de grootste zonnestroominstallatie op één dak in Amsterdam in gebruik genomen. Deze zonnestroominstallatie is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Het Muziektheater Amsterdam en de gemeente Amsterdam. Het Rijk verleende de benodigde subsidie hiervoor. Er zijn circa 350 zonnepanelen geplaatst, die een dakoppervlak van 1.000 m² bedekken. De stroom die met de 350 zonnepanelen wordt opgewekt is vergelijkbaar met het elektriciteitsverbruik van 30 huishoudens. De vermindering van de CO₂ uitstoot bedraagt circa 52 ton per jaar.

In 2012 zijn door de afdeling AVC investeringen gedaan voor een optimale technische infrastructuur van audio en video op en rondom het toneel. Er is een audio- en video-archief geïmplementeerd en de organisatie heeft in eigen beheer radio uitzendingen en cd-opnames gerealiseerd.

De afdeling I & I is verder gegaan met de migratie van de desktop omgeving. Benodigde investeringen in de IT-infrastructuur zijn voorbereid, aanbesteed en uitgevoerd. Door de afdeling is ook een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de besluitvorming tot de aankoop van een nieuw ticketing- en CRM-systeem.

De facilitaire dienst is onder leiding van een nieuw aangetrokken projectmanager actief geweest op het terrein van het gebouwbeheer en -onderhoud. In de zomer van 2012 is begonnen met het herinrichten van bestaande (kantoor-) ruimten om te voorzien in de vraag naar meer werkplekken. De in 2010 gestarte verbouwing van de afdeling rekwisieten, special effects en van de werkruimten voor eerste toneelmeesters en eerste belichters en operators is voor de zomer van 2012 definitief opgeleverd. Alle restpunten zijn tot tevredenheid van alle partijen afgewerkt.

In augustus zijn de vier balletstudio's van Het Nationale Ballet voorzien van nieuwe balletvloeren. Eveneens is in de zomerperiode het atrium, de oefenruimte van het koor van De Nederlandse Opera, voorzien van nieuwe vloer- en wandafwerking.

Huisvesting Decoratelier

De renovatie van het Decoratelier gelegen in Amsterdam Zuidoost is begin april 2012 gestart. De renovatie zal zoals gepland nog doorlopen tot eind juni 2013. Na de eerste fase zijn het nieuwe truckdock en de montagehal in december 2012 in gebruik genomen. In de nieuwe montagehal worden de ateliers (constructie – timmer – decoratie) nu om beurten gehuisvest, zodat hun ruimten kunnen worden gerenoveerd. In goede harmonie tussen bouwaannemer, installateurs en medewerkers van het Decoratelier hebben in 2012 zowel de vervaardiging van de prachtige decors voor de in 2012 uitgebrachte opera's en balletten als de renovatiewerken aan het gebouw plaatsgevonden.

Onderhoud

In oktober 2012 werden we opgeschrikt door de constatering van de aanwezigheid van asbest bij drie brandcompartimenteringsdeuren. Dankzij doortastend optreden van de afdeling onderhoud theatertechniek, de facilitaire dienst en de gebouweigenaar gemeente Amsterdam zijn binnen 48 uur de betreffende locaties door hierin gespecialiseerde bedrijven asbestveilig gemaakt en voorzien van tijdelijke brandcompartimenterende deuren. De asbestsanering zal in 2013 plaatsvinden.

Voorgebouw

Vooruitlopend op de revitalisering van het voorgebouw zijn in 2012 digitale schermen geïnstalleerd om het publiek te betrekken bij en beter te informeren over wat er allemaal speelt in ons theater.

Het revitaliseren van het voorgebouw en het optimaliseren van de toegankelijkheid ervan voor het publiek zijn enkele pijlers van de positionering van de gefuseerde organisatie. Hiervoor is in 2012 een projectstructuur opgezet. In mei 2012 is de initiatieffase afgesloten en aansluitend is gestart met de definitiefase. In oktober 2012 is het functioneel en ruimtelijke Programma van Eisen goedgekeurd door de directie en aansluitend is begonnen met het samenstellen van een ontwerpteam. De plannen zijn afgestemd met DFM (Dienstverlening en Facilitair Management gemeente Amsterdam), de namens de gebouweigenaar optredende beheerder van het gebouwencomplex Stadhuis/ Muziektheater.

2.7. Financieel Beleid

Het verslagjaar sluit met een positief exploitatieresultaat van € 566.000. Het exploitatieresultaat is € 93.000 gunstiger dan begroot voor 2012. Gezien de onzekere externe omgeving, met bezettingspercentages van voorstellingen die onder druk staan, is dit een goede prestatie.

Muziektheaterprogrammering

Het nettoresultaat van de Eigen Programmering Muziektheater is € 150.000 beter dan begroot. Door lagere bezoekersaantallen dan begroot, zijn de inkomsten uit recette € 67.000 lager dan begroot, maar omdat de kosten ook lager zijn dan begroot, leidt dit toch tot een verbetering van het resultaat. Een cijfermatige toelichting wordt gegeven in paragraaf 4.9. Overige toelichtingen Samenvatting Eigen Programmering

Investerings en afschrijvingen

In oktober 2009 is op initiatief van de gemeente Amsterdam een Meerjarig Onderhoudsplan voor de periode 2011-2034 opgesteld met een verdeling van de kosten naar eigenaar en gebruiker, overeenkomstig de bepalingen van het huurcontract. De gemiddelde kosten voor onderhoud en investeringen zijn in overleg met de gemeente vastgesteld op € 5,6 miljoen. De door de gemeente geormerkte gemeentelijke financiering van Het Muziektheater Amsterdam voor onderhoud en vervangingsinvesteringen bedraagt in de periode 2009-2012 € 3,1 miljoen jaarlijks. De directie heeft daarom strengere prioriteiten moeten stellen en groot onderhoud voor de komende jaren - waar mogelijk - anders moeten faseren. In 2011 werd een interne Meerjarig Investerings en Onderhouds Plan (MIOP) 2011-2020 vastgesteld door de directie die moet waarborgen dat het noodzakelijk onderhoud en de investeringen binnen het door de gemeente Amsterdam geormerkte subsidiebedrag en de voorziening groot onderhoud kunnen worden uitgevoerd. Deze MIOP wordt periodiek geactualiseerd.

In 2012 is € 501.000 minder uitgegeven aan investeringen ten opzichte van de beschikbare ruimte van de geormerkte subsidie. Hierdoor neemt de voorziening voor groot onderhoud toe. De opgebouwde voorziening voor groot onderhoud zal in de komende jaren worden gebruikt om naast de noodzakelijke vervangingsinvesteringen, de revitalisering en optimalisatie van de toegankelijkheid van het voorgebouw mogelijk te maken.

Liquiditeit

De liquiditeitspositie is ultimo boekjaar zonder meer gezond. De quick ratio steeg van 2,69 naar 2,72. De verwachting is dat de liquiditeitspositie de komende jaren zal dalen omdat er de komende jaren concrete plannen zijn om het voorgebouw te revitaliseren en de toegankelijkheid van het voorgebouw te optimaliseren. Dit zal gepaard gaan met grootschalige investeringen.

Solvabiliteit

Het eigen vermogen is gestegen van € 3.623.000 naar € 4.189.000. De solvabiliteit is gestegen van 13,5% naar 14,6%, en is goed te noemen. Een eigen vermogen van deze omvang is noodzakelijk om het beleid zoals uiteen is gezet in het geïntegreerde beleidsplan 2013-2016 te kunnen uitvoeren bij een verlaagde subsidie-omvang. Vanaf 1 januari 2013 wordt aan Het Muziektheater Amsterdam een korting opgelegd van 15% ten opzichte van de toegekende subsidie 2012. De directie vangt deze korting grotendeels op door de eigen programmering van het Muziektheater Amsterdam na het seizoen 2012-2013 niet te continueren. De opgebouwde bestemmingsreserve, waar in 2012 een dotatie aan is gedaan, zal in 2013 ingezet worden om de kosten voor de reeds vóór de subsidiekorting vastgestelde programmering te dekken.

2.8. Vrijkaartenbeleid

Er is een beleid ten aanzien van vrijkaarten door de directie vastgesteld, waarin is aangegeven welke regels voor relaties, uitvoerenden en personeelsleden gelden. Dit beleid wordt regelmatig geëvalueerd en indien nodig aangepast. Het percentage vrijkaarten ten opzichte van de totaal verkochte kaarten bedraagt 12%.

2.9. Cultural Governance

De Stichting Het Muziektheater Amsterdam past de Code Cultural Governance toe. Sinds 2005 wordt het Raad van Toezicht-model gehanteerd. De principes en 'best practice' bepalingen van de Code zijn grotendeels opgenomen in de statuten en reglementen van de Stichting Het Muziektheater Amsterdam.

Van de Code werd tot de voltrekking van de fusie op 31 december 2012 op volgende punten afgeweken:

- De Raad van Toezicht wordt samengesteld uit de bij de stichtingen De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet benoemde leden, waarbij de voorzitter van de Raad van Toezicht De Nederlandse Opera tevens de voorzitter is van de Raad van Toezicht Het Muziektheater Amsterdam. Dit model doet recht aan de afhankelijkheid van de Stichting Het Muziektheater Amsterdam van de huisgezelschappen.
- De functioneringsgesprekken met de directie worden gevoerd door de Raden van Toezicht De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet aangezien deze de formele werkgeversrol vervullen. De directie van de huisgezelschappen vormt gezamenlijk de statutaire directie Het Muziektheater Amsterdam. De inspraak van de Raad van Toezicht Het Muziektheater Amsterdam inzake het functioneren van de directieleden is nader omschreven in het reglement van Raad van Toezicht en in het directiereglement.
- In het directiereglement zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directieleden helder omschreven, maar de afspraken over de portefeuillevreiding tussen de zakelijk directeuren worden flexibel in onderling overleg vastgesteld. De Raad van Toezicht wordt hiervan op de hoogte gehouden. Na het aantreden van Els van der Plas zijn door de directievoorzitter alle portefeuilles aan haar overgedragen, zodat ze *de facto* als algemeen directeur heeft kunnen functioneren.
- De zittingsduur en mogelijkheid van herbenoeming van de leden van de Raad van Toezicht en directie zijn mede afhankelijk van de afspraken binnen de Raden van Toezicht De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet.

Nadere informatie over de samenstelling van de Raad van Toezicht en het bestuur met vermelding van alle relevante hoofd- en/of nevenfuncties van de toezichthouders en bestuurders is te vinden in de bijlage op pagina 52.

2.10. Toekomstverwachtingen

Financieel gezond en met nieuw elan begint de gefuseerde Stichting Het Muziektheater Amsterdam in 2013 aan een nieuwe fase. Hoewel de structurele bijdragen van de rijksoverheid en de gemeente aanzienlijk verlaagd zijn, hebben de huisgezelschappen De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet een sterke positie. Ze behoren tot de wereldtop en genieten grote internationale bekendheid hetgeen resulteert in veel samenwerkingsprojecten met collega-instellingen en mediabedrijven wereldwijd. De gefuseerde organisatie kan zich sterker en eenduidiger positioneren als nationaal en internationaal topinstituut voor opera en ballet. De aanwezige ervaring, expertise, kennis, deskundigheid en hoge professionaliteit op allerlei specialistische gebieden die voor het vervullen van de missie nodig zijn, bieden een stevige basis voor de versterking van de banden met een breed publiek en andere stakeholders.

In 2012 is door de directie gezamenlijke strategie voor het gefuseerde instituut ontwikkeld, die in 2013 nader wordt uitgewerkt en vertaald in concrete acties. De drie functies van het nieuwe instituut zijn creëren, produceren en presenteren van opera- en balletproducties van topkwaliteit. Aandachtspunten bij die driedeling zijn topkwaliteit, vakmanschap en het profileren van de theaterlocatie als bestemming. Er zal aandacht worden besteed aan de positionering van het gefuseerde instituut met daarbij inbegrepen de introductie van de nieuwe huisstijl en de implementatie van vooruitstrevend marketing- en communicatiebeleid. Topkwaliteit zal blijvend worden omarmd en uitgedragen ook voor de hele organisatie. We willen naast de fantastische producties meer aandacht geven aan de achterkant van de voorkant oftewel het laten zien van het ambacht en de bedrijvigheid achter de voorstellingen.

De directie heeft de keuze gemaakt om de forse gemeentelijke bezuiniging op de subsidie van Het Muziektheater Amsterdam te vinden bij de programmering van de (inter-)nationale gezelschappen. In 2013 zal het seizoen 2012-2013 worden afgerond met aansprekende en spraakmakende producties zoals *Einstein on the Beach* en *Death in Venice*. Voor het seizoen 2013-2014 zijn nog geen nieuwe producties gepland. Wel ziet de gefuseerde instelling het belang van samenwerking met en betrekken van derden bij de programmering.

In 2013 zal een plan worden gemaakt voor de verdere ontwikkeling van talentontwikkeling voor beide kunstvormen en alle ambachten en technische vakken die het theater rijk is.

Het theater is aan vernieuwing toe en zal aan de eisen van de tijd moeten voldoen om een aantrekkelijke bestemming in de stad te worden. In 2013 zal revitalisering van het voorgebouw nadere uitwerking krijgen.

Fondsenwerving en nieuwe marketingtools zijn belangrijker dan ooit, gezien de economische crisis en de daarmee samenhangende terugloop in de kaartverkoop. Met het vaststellen van geïntegreerd beleid voor fondsenwerving en relatiebeheer is begin 2013 een belangrijke stap gezet naar optimale inzet van de aanwezige expertise en het benutten van loyale en betrokken relaties. Niet alleen is het van belang de geldstromen te diversifiëren, het is tevens aandachtspunt om nieuwe doelgroepen aan te boren. Dat zal op termijn nieuw publiek creëren.

In de nabije toekomst zal er verder worden gewerkt aan een groter maatschappelijk en politiek draagvlak.

Begroting 2013

Op 29 november 2012 is de begroting voor de gefuseerde stichting 2013 vastgesteld. Voor 2013 zijn voor het Theater 12 voorstellingen begroot en is het verwachte resultaat voor het Theater uit gewone bedrijfsvoering € -1.671.403.

2.11. Terugblik Kunstenplanperiode 2009-2012

Het hoogtepunt van de afgelopen Kunstenplanperiode was zonder twijfel de viering van het zilveren jubileum van Het Muziektheater Amsterdam in september 2011. Er is gekozen voor een feestelijke programmering waarin het verleden, het heden en de toekomst op passende wijze met elkaar verbonden waren met maar liefst 70 optredens in het Muziektheater en op locaties in de buurt, verzorgd door professionals van beide huisgezelschappen en door amateurs, aanstormend talent van het kunstvakonderwijs en erkende kunstenaars.

Het beleidsplan voor Het Muziektheater Amsterdam 2009-2012 laat zich samenvatten in drie ambities:

- door de samenhang van de internationale programmering met het artistiek beleid van de huisgezelschappen krijgt Het Muziektheater Amsterdam als podium een versterkt en eenduidiger imago van het huis voor opera en ballet;
- het artistieke beleid en de daarmee samenhangende activiteiten worden bepaald door drie met elkaar verweven golven: topkunst (excellentie), groeikracht (vernieuwing van de kunstvormen en talentontwikkeling) en vertaalkunst (actieve betrokkenheid van cultuurliefhebbers creëren met educatie en participatieprojecten);
- optimalisering van de synergie in de samenwerking van de drie stichtingen, Het Muziektheater Amsterdam, De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet.

We kunnen met trots terugblikken op de resultaten van de afgelopen vier jaar. De samenhang tussen de internationale programmering en het beleid van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet is onmiskenbaar aanwezig:

- a) er zijn uitwisselingen gerealiseerd met buitenlandse partners die voor beide partijen gunstig waren, bijvoorbeeld de tournee van Het Nationale Ballet in China, de optredens van National Ballet of China en de uitwisseling van hedendaagse opera's door De Nederlandse Opera en Opéra de Lyon;
- b) de internationale programmering voedt de artistieke dialoog in Amsterdam: gasterende kunstenaars keren geregeld terug in het programma van huisgezelschappen, zoals Christopher Wheeldon, Martin Schlöpfer en Robert Wilson;
- c) de internationale producties benadrukken het vernieuwende karakter van het programma in het Muziektheater en geven het publiek een indruk van interessante ontwikkelingen elders, wat een belangrijke aanvulling is op het programma van beide huisgezelschappen.

De drie golven van topkunst, groeikracht en vertaalkunst hebben geleid tot een verbreding van activiteiten, met name door een intensivering van de educatie- en participatieprojecten, en vormen inmiddels een natuurlijk geheel. Topkunst dient als referentiekader voor de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling, educatie en participatie. Hoewel het aantal grootschalige voorstellingen afnam ten opzichte van de vorige Kunstenplanperiode, is door middel van een bredere scala aan activiteiten een aanzienlijk groter en zeer divers publiek bereikt. Met name de participatieprojecten, veelal in samenwerking met andere culturele instellingen in de stad, spreken een breed en divers publiek van alle leeftijden aan.

De ambitie tot optimalisering van de synergie tussen de drie stichtingen heeft vorm gekregen in de effectuering van de fusie met ingang van 2013. Nadat de besturen en de raden van toezicht in 2009 het principebesluit hebben genomen tot fusie, zijn de afgelopen jaren alle noodzakelijke stappen gezet voor de juridische integratie en voor verbetering van de geïntegreerde werkwijze, bijvoorbeeld door het vormen van de centrale afdelingen Marketing, Communicatie en Verkoop (2011) en Fondsenwerving & Relatiebeheer (2012). Het fusieproces is soepel verlopen en beide subsidiënten hebben daar met hun constructieve houding aan bijgedragen.

Publieksbereik en outreach

Wegens de btw-verhoging zijn de prijzen in 2011 verhoogd. In combinatie met de effecten van de economische crisis heeft dat een aanzienlijke daling van de kaartverkoop veroorzaakt. De zaalbezetting en de bezoekersaantallen zijn in 2011 gedaald ten opzichte van de jaren ervoor, maar in 2012 stabiel gebleven ten opzichte van 2011.

Naast de financiële onzekerheid speelt bij het bestedingspatroon van bezoekers ook steeds het groeiende aanbod van vrijetijdsactiviteiten een belangrijke rol, plus het feit dat een besluit tot aankoop in een veel later stadium wordt genomen dan bijvoorbeeld vijf jaar geleden. Een frequent contact met potentieel publiek is van groot belang.

De belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van publieksbereik van afgelopen jaren zijn als volgt samen te vatten:

- intensivering van interactie met het publiek door middel van participatieprojecten;
- actieve inzet van social media en online marketing;
- aanscherpen van doelgroepenbenadering met de meest effectieve marketinginstrumenten;
- bereiken van nieuw publiek, in het bijzonder jongere generaties, door middel van diverse activiteiten, bijvoorbeeld *OperaFlirt*, *Jump*, studentenkorting en *Open Huis*;
- uitbreiding van de media-exploitatie van de ballet- en operaproducties, zowel op de radio en televisie in Nederland als ook internationaal. In samenwerking met derden zijn dvd's en cd's uitgebracht, bioscoopvertoningen en uitzendingen op buitenlandse televisiekanalen gerealiseerd.

Bijdrage aan gemeentelijke ambities

Het programma van Het Muziektheater Amsterdam, gerealiseerd met een bijdrage van de gemeente, heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de stedelijke ambities van wereldklasse, talentontwikkeling, laboratorium en prachstad.

Bij de keuze van internationale programmering heeft de kwaliteit van de producties en relevantie van de gasterende producties voor het publiek in Nederland een belangrijke rol gespeeld. Daarnaast was het een belangrijk criterium dat deze gastoptredens alleen in het Muziektheater te zien zouden zijn. Op het gebied van **wereldklasse** springen de volgende producties het meest in het oog: Berliner Ensemble met *Die Dreigroschenoper* (regie Robert Wilson), The Wheeldon Company, National Ballet of China, Opéra de Lyon met *Emilie*, nieuw gecomponeerd door Kaija Saariaho, Ballet Preljocaj en La La La Human Steps. Daarnaast betekent de structurele samenwerking met het Nederlands Danstheater en het Holland Festival een duidelijke verrijking van het programma.

Op het gebied van **talentontwikkeling** is het programma van het zilveren jubileum in september 2011 het meest aansprekende voorbeeld. Om een breed en gevarieerd programma te presenteren hebben gerenommeerde artiesten samengewerkt met jonge, aanstormende talenten en amateurs. Dit heeft geresulteerd in een bruisend driedaagse programma dat de grenzen van de afzonderlijke disciplines en kunstvormen heeft uitgerekt. Ook bij de hierboven genoemde producties van wereldklasse is het principe van samenwerking van professionals en jong talent toegepast. Een bijzonder voorbeeld van een andere orde is, het mede initiëren en opzetten van de opleiding voor Meester Coupeur, een ambacht dat voor de activiteiten van de huisgezelschappen van groot belang is.

De activiteiten van Het Muziektheater Amsterdam bleven niet beperkt tot het Waterlooplein, maar vonden ook plaats in andere stadsdelen waardoor Het Muziektheater Amsterdam en beide gezelschappen in belangrijke mate hebben bijgedragen aan de **prachstad**. Dit gebeurde in samenwerking met andere podia in de stad, zoals Podium Mozaïek, het Bijlmerparktheater, De Meervaart, Westergasfabriek en Stadsschouwburg en met diverse partners, zoals RAST, Don't Hit Mama, onderwijsinstellingen en amateurverenigingen. Tevens wordt er in het kader van talentontwikkeling intensief samengewerkt met een aantal opleidingsinstituten zoals de Nationale Ballet Academie en het Amsterdams Conservatorium.

In het Kunstenplan is de ambitie van **laboratorium** gedefinieerd als het opzoeken van de grenzen van een bepaalde discipline. Het Muziektheater Amsterdam en beide huisgezelschappen hebben de afgelopen jaren een belangrijke stap gezet om in contact te komen met nieuwe doelgroepen en ontwikkelingen, zowel in de stad als (inter-)nationaal. Dankzij de samenwerking met kunstenaars uit diverse disciplines, het optimaal benutten van moderne technologie en media en maximale inzet van de in het Muziektheater aanwezige expertise, zijn de grenzen van de kunstvormen opera en ballet de afgelopen jaren behoorlijk opgezocht. We hebben stagiaires in huis op diverse gebieden, zoals licht, geluid, AVC en kostuumontwerp. Voor het Muziektheater vormt dat een interessante aanwas van jong talent en een bron van nieuwe en frisse ideeën.

De ambitie om internationaal als een vooruitstrevend opera- en balletheater bekend te staan, is gelet op de enthousiaste reacties van gasterende artiesten, professionals en journalisten zeker bewaarheid geworden.

2.12. Feiten en cijfers

Resultaat 2012

De exploitatierekening van Het Muziektheater Amsterdam sluit af met een positief resultaat van € 566.000. Uitgangspunt voor de vergelijking is de begroting van 2012 met een positief exploitatiesaldo van € 472.500.

Kosten- en opbrengstentoekening (kostenallocatie)

De opstelling van de exploitatierekening is gebaseerd op de afspraken tussen de drie stichtingen over het toerekenen van kosten. De kosten van de facilitaire- en ondersteunende diensten worden op basis van reële kosten aan De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet toegerekend. Alle doorberekende personele- en materiële lasten worden nader uiteengezet in de toelichting op de exploitatie in hoofdstuk 4.

Subsidie 2012

De gemeente Amsterdam heeft voor 2012 een structurele subsidie beschikbaar gesteld van € 8.083.980 (brief d.d. 29-12-2011, kenmerk 11/15034). Door de nominale bijstelling van 1,5% is het subsidiebedrag met € 119.000 verhoogd ten opzichte van het subsidiebedrag voor 2011 (€ 7.964.600).

Financiële positie

De netto vlottende middelen ultimo 2012 bedragen € 13.075.000 tegenover € 11.725.000 ultimo 2011. De liquiditeitspositie per 31 december 2012 is goed.

De ontwikkeling van de quick ratio is als volgt:

2012:	2,72
2011:	2,69
2010:	2,52

Definities:

Netto vlottende middelen: vlottende activa minus kortlopende schulden

Quick ratio: vlottende activa minus voorraden gedeeld door kortlopende schulden.

Bezoldiging directie

Tot 1 juni 2012 bestond de directie van de stichting uit vier statutaire leden, zijnde de zakelijke en artistieke directieleden van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet. Vanaf 1 juni bestond de directie tijdelijk uit 3 leden, door vertrek van de zakelijke directeur bij Het Nationale Ballet. De bezoldiging van deze directieleden loopt geheel via De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet. Per 1 augustus is een nieuwe algemeen directeur van Het Muziektheater Amsterdam, De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet, benoemd. Vanaf 1 januari 2013 is er één algemeen directeur van de geïntegreerde stichting Het Muziektheater Amsterdam.

Amsterdam, 9 april 2013

De directie van
Het Muziektheater Amsterdam

Els van der Plas
Algemeen directeur

Pierre Audi
Directeur Opera

Ted Brandsen
Directeur Ballet

Rechtsvorm: Stichting
Statutaire Naam: Stichting Het Muziektheater Amsterdam
Statutaire zetel: Amsterdam
Gevestigd: Waterlooplein 22, 1011 PG, Amsterdam

3. Prestatieoverzicht

Activiteitenplanning 2009 - 2012

In de planning is uitgegaan van een gemiddelde over de vier jaren. Het aantal voorstellingen en aantal bezoekers dragen bij aan dit gemiddelde dat is gesteld op respectievelijk 189 en 260.000.

Model III: Prestatieverantwoording 2012

Gemeente Amsterdam - Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2009-2012 versie 1.4

	Rekening 2012		Begroting 2012		Rekening 2011	
	<u>aantal</u>	<u>aantal</u> <u>bezoeken</u>	<u>aantal</u>	<u>aantal</u> <u>bezoeken</u>	<u>aantal</u>	<u>aantal</u> <u>bezoeken</u>
<u>B. Podia</u>						
1 Voorstellingen						
Eigen programmering	15	12.909	14	20.400	18	14.748
Inhuur	155	201.109	175	239.600	177	220.112
2 Commerciële Verhuur	2	2.649	-	-	-	-
3 Anders, nl.						
- schoolvoorstellingen	-	-	-	-	2	2.184
- educatief	6	89	30	6.500	15	367
- besloten voorstelling	-	-	-	-	-	-
- korte optredens	-	-	35	7.000	49	2.479
- overig	410	9.688	-	-	427	9.788

4. Jaarrekening

In de paragrafen van dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de diverse onderdelen van de jaarrekening behandeld, zijnde:

1. Balans per 31 december 2012 (na resultaatbestemming)
2. Functionele exploitatierekening 2012
3. Kasstroomoverzicht
4. Toelichting op de jaarrekening 2012
5. Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving
6. Toelichting op de balans per 31 december 2012
7. Verantwoording Projectsubsidie 2009
8. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
9. Toelichting op de exploitatierekening 2012
10. Overige toelichtingen
11. Controleverklaring
12. Gebeurtenissen na balansdatum en resultaatbestemming

4.1. Balans per 31 december 2012 (na resultaatbestemming)

(x € 1.000)		31-dec-12	31-dec-11
ACTIVA			
Materiële vaste activa	1	8.491	8.398
Vaste activa		8.491	8.398
- Voorraden	2	916	625
- Vorderingen	3	4.837	1.749
- Liquide middelen	4	<u>14.391</u>	<u>15.932</u>
Vlottende activa		20.144	18.306
TOTALE ACTIVA		28.635	26.704
PASSIVA			
Algemene reserve	5	2.261	2.586
Bestemmingsreserves toekomstige activiteiten	6	<u>1.928</u>	<u>1.037</u>
Eigen vermogen		4.189	3.623
Egalisatiereserve investeringssubsidies		-	-
Voorzieningen	7	8.886	8.103
Langlopende schulden	8	8.491	8.397
Kortlopende schulden	9	<u>7.069</u>	<u>6.581</u>
TOTALE PASSIVA		28.635	26.704

De balans specificatie wordt gegeven op pagina 34 tot en met 38.

4.2. Functionele exploitatierekening 2012

(x € 1.000)		Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
BATEN				
Directe opbrengsten				
Publieksinkomsten	10	1.321	1.368	1.286
Sponsorinkomsten		-	-	-
Overige inkomsten	11	855	879	1.083
Indirecte opbrengsten	12	<u>922</u>	<u>888</u>	<u>1.020</u>
Opbrengsten		3.098	3.135	3.389
Subsidie gemeente Amsterdam	13	8.084	8.084	7.965
Overige subsidies	13	4	-	20
TOTALE BATEN		11.186	11.219	11.374
LASTEN				
Beheerlasten personeel	14	4.502	4.085	3.855
Beheerlasten materieel	15	<u>3.007</u>	<u>3.265</u>	<u>2.725</u>
Beheerlasten		7.509	7.350	6.580
Activiteitenlasten personeel	16	16.917	15.944	16.342
Activiteitenlasten materieel	17	<u>4.645</u>	<u>4.945</u>	<u>5.598</u>
Activiteitenlasten		21.562	20.889	21.940
Doorbelaste kosten	18	<u>18.193</u>	<u>17.323</u>	<u>17.112</u>
TOTALE LASTEN		10.878	10.916	11.408
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		308	303	-34
Saldo rentebaten/-lasten		<u>258</u>	<u>170</u>	<u>263</u>
EXPLOITATIERESULTAAT		<u>566</u>	<u>473</u>	<u>229</u>

Een specificatie van de opbouw van de jaarrekening wordt gegeven op pagina 41 tot en met 47 (ingedeeld op basis van de nummering 10 tot en met 18 als bovenstaand aangegeven).

Het voorstel voor de resultaatbestemming wordt gegeven op pagina 51.

4.3. Kasstroomoverzicht

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	566	229
Aanpassen voor:		
- Afschrijvingen materiële vaste activa	2.035	2.098
- Mutatie voorzieningen	783	1.231
- Mutatie langlopende schulden	<u>94</u>	<u>-642</u>
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	3.478	2.916
Mutatie in voorraden	-291	-211
Mutatie in vorderingen	-3.088	-290
Mutatie kortlopende schulden	<u>488</u>	<u>103</u>
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	587	2.518
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-2.128	-1.455
Desinvesteringen materiële vaste activa	=	=
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-2.128	-1.455
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	-	-
Aflossing uit langlopende schulden	=	=
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie liquide middelen I - II - III	-1.541	1.063
Liquide middelen einde boekjaar	14.391	15.932
Liquide middelen begin boekjaar	<u>15.932</u>	<u>14.869</u>
Mutatie liquide middelen	-1.541	1.063

4.4. Toelichting op de jaarrekening 2012

ALGEMENE TOELICHTING

Aard van de activiteiten

De stichting stelt zich ten doel de exploitatie en instandhouding van Het Muziektheater Amsterdam, gevestigd te Amsterdam aan het Waterlooplein 22 en eigendom van de gemeente Amsterdam. De stichting is het huis voor de producerende kunstinstellingen De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet, zijnde de twee hoofdbespeleers van het theater en profileert zich door zijn programma als centrum voor producties van internationale allure op het gebied van opera, ballet en aanverwante muziekdramatische kunstvormen.

De stichting tracht haar doel te bereiken door de zorg voor het gebouw en de installaties; het verlenen van diensten aan bewoners/bespeleers en de bezoekers van Het Muziektheater Amsterdam; de medeverantwoordelijkheid te dragen voor het totale programma-aanbod door het onder eigen verantwoordelijkheid presenteren van muziekdramatische producties en voorstellingen in aanvulling op die van de hoofdbespeleers De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet; alle toegestane middelen die aan de verwezenlijking van de doelstelling dienstig kunnen zijn.

Presentatie

De jaarrekening is ingericht in overeenstemming met de inrichtingsvoorschriften volgens het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2009-2012 (hierna Handboek Gemeente) van de gemeente Amsterdam, met uitzondering van de vereisten ten aanzien van de bestemmingsreserve investeringssubsidies.

In overleg met de gemeente Amsterdam wordt vanaf 1 januari 2011 de subsidie ontvangen voor investeringen en onderhoud als volgt verantwoord: de nog niet bestede subsidies die in een volgend jaar tot uitgaaf komen ter dekking van de afschrijvingslasten van de materiële vaste activa worden verantwoord onder de overlopende passiva. Voor dat deel van de ontvangen subsidie waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan wordt een voorziening groot onderhoud gevormd. De gemeente Amsterdam heeft in een brief d.d. 29-03-2012 met kenmerk 2012/2794 akkoord gegeven voor deze presentatiewijze.

In overeenstemming met het nieuwe handboek van de gemeente Amsterdam is het voor de verantwoording niet verplicht de jaarrekening te consolideren.

Voor de jaarrekening 2012 is de presentatie van werk in uitvoering aangepast. Werk in uitvoering betreffen investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen, omdat ze nog niet bedrijfsklaar zijn. In 2012 worden deze werken in uitvoering verantwoord onder de materiële vaste activa als een separate post. De vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast.

Subsidiering

De stichting wordt op basis van zogenaamde budgetfinanciering gesubsidieerd door de gemeente Amsterdam. Voor de periode 2009-2012 is subsidie toegekend. In 2012 is de subsidie over 2011 definitief vastgesteld (brief d.d. 03-08-2012, kenmerk 2012/9357).

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van stichting Het Muziektheater Amsterdam zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Verbonden partijen

Er is een grote samenhang tussen Het Muziektheater Amsterdam, De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet, die tot uitdrukking komt in het feit dat de Raad van Toezicht en de statutaire directie van Het Muziektheater Amsterdam worden gevormd door respectievelijk vertegenwoordigers van de Raden van

Toezicht en de volledige statutaire directies van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet. Daarnaast maken alle facilitaire en ondersteunende afdelingen juridisch onderdeel uit van Het Muziektheater Amsterdam: het betreft Technische Organisatie, Kostuumafdelingen en Kap en Grime, Productie- en voorstellingsleiding, Theaterorganisatie, Financiën, Personeel en Organisatie, ICT& Informatisering, Educatie, Participatie en Programmering en Marketing, Communicatie & Verkoop. De kosten van de facilitaire en ondersteunende afdelingen worden op basis van reële kosten aan De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet in rekening gebracht. De verplichtingen die de drie stichtingen over en weer hebben, zijn vastgelegd in een driepartijen-overeenkomst. Deze door de directies en Raden van Toezicht van de drie organisaties goedgekeurde driepartijen-overeenkomst is in 2011 herzien en geactualiseerd met de geldigheidsduur voor het kalenderjaar 2011 en is per 1 januari 2012 conform artikel 18 stilzwijgend met één jaar verlengd.

4.5. Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, die is uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tevens is rekening gehouden met de regelgeving zoals vermeld in de Algemene Subsidieverordening Amsterdam 2004 (ASA 2004) en de bijzondere subsidieverordening meerjarige budgetsubsiëring in het kader van de Kunstenplansystematiek (1993).

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de functionele exploitatierekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De waarderingsgrondslagen zijn niet gewijzigd t.o.v. het vorig boekjaar.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de stichting.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van het exploitatieresultaat, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

Hedge accounting

Financiële instrumenten omvatten, vorderingen onder vlottende activa, liquide middelen, langlopende schulden en kortlopende schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Financiële instrumenten die worden gewaardeerd tegen kostprijs en waarop kostprijs-hedge-accounting wordt toegepast.

Stichting Het Muziektheater Amsterdam maakt gebruik van financiële instrumenten in vreemde valuta om valutarisico's af te dekken. Daarbij wordt kostprijs-hedge-accounting toegepast. De toepassing van kostprijs-hedge-accounting leidt tot de volgende uitzondering op de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen voor vreemde valuta. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta die zijn aangewezen om het valutarisico af te dekken worden niet omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum, maar blijven gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs totdat de vordering wordt opgenomen op de balans.

Indien het monetaire actief niet langer voldoet aan de voorwaarden voor hedge-accounting, afloopt of wordt verkocht, wordt de afdekkingrelatie beëindigd en wordt de monetaire post in vreemde valuta omgerekend tegen de koers op transactiedatum. De ongerealiseerde koersresultaten worden verwerkt in de exploitatierekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen op basis van de geschatte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingslasten komen ten laste van de exploitatierekening. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurrantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, waarbij rekening wordt gehouden met mogelijke oninbaarheid. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een overeengekomen verlengde betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van het exploitatieresultaat gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting wordt ingedeeld in verschillende reserves.

Bestemmingsreserves

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves is door het bestuur van de stichting een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de stichting.

Algemene reserve

Dit betreft dat deel van het eigen vermogen waar geen specifieke besteding aan is gegeven door derden of het bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen zijn opgenomen tegen de contante waarde van de verplichting, indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is en betrouwbaar kan worden berekend. Als disconteringsvoet wordt de zero coupon rente gehanteerd per ultimo boekjaar.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Pensioenregeling

Het Muziektheater Amsterdam heeft op grond van de bepalingen zoals weergegeven in de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271 personeelsbeloningen de toegezegde pensioenregelingen bij het ABP verwerkt als zou er sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling. Het Muziektheater Amsterdam heeft in geval van een tekort bij het ABP geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies. De in het verslagjaar door het ABP in rekening gebrachte pensioenpremie worden ten laste van het resultaat van het boekjaar gebracht.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door Het Muziektheater Amsterdam. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Lasten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn. Aanschaffingen voor decors, kostuums, rekwisieten, belichtingsmateriaal voor de eigen programmering worden verantwoord in het jaar dat de voorstelling wordt opgevoerd.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de functionele exploitatierekening in het jaar waarin een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en Het Muziektheater Amsterdam de condities voor ontvangst kan aantonen.

Sponsorbijdragen

Bijdragen van sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Het Muziektheater Amsterdam heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Bijzondere baten en lasten

Bijzondere kosten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het saldo uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

4.6. Toelichting op de balans per 31 december 2012

1. Materiële vaste activa

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

Verbouwingen (x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Boekwaarde per 1 januari	2.111	1.440
Mutatie Onderhanden werk		
Overboekingen werk in uitvoering	<u>287</u>	<u>911</u>
subtotaal	2.398	2.351
Desinvesteringen boekjaar	-	-
Afschrijvingen boekjaar	<u>247</u>	<u>240</u>
Boekwaarde per 31 december	2.151	2.111
Inventaris en inrichting (x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Boekwaarde per 1 januari	6.272	6.921
Mutatie Onderhanden werk		
Overboekingen werk in uitvoering	<u>1.636</u>	<u>1.207</u>
subtotaal	7.908	8.128
Desinvesteringen boekjaar	-	-
Afschrijvingen boekjaar	<u>1.788</u>	<u>1.856</u>
Boekwaarde per 31 december	6.120	6.272
In uitvoering		
Boekwaarde per 1 januari	15	678
Aanschaffingen boekjaar	<u>2.128</u>	<u>1.456</u>
subtotaal	2.143	2.134
overboekingen naar verbouwing en inventaris en inrichting	<u>1.923</u>	<u>2.119</u>
Boekwaarde per 31 december	220	15

Ingaande 2012 wordt werk in uitvoering apart verantwoord. De boekwaarden van verbouwingen en inventaris zijn aangepast en worden zonder werk in uitvoering gepresenteerd.

De aanschaffingen in het boekjaar 2012 betreffen onder andere:

- Vervanging kettingkabels op het montage en hoofdtoneel.
- Vervanging van de scheidingswand achtertoneel en montagetoneel.
- Vervanging vloerafwerking in balletstudio's en uitbreiding reisvloer.
- Vervanging van geautomatiseerd licht.
- Vervangen aandrijvingen e.d. Struyckenplafond.
- Aanschaf schermen t.b.v. boventiteling

De afschrijvingen worden naar tijdsgelang berekend, vanaf het moment van ingebruikneming van het actief. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de volgende percentages:

Inventaris en inrichting: $6^{2/3} - 33^{1/3}$

Verbouwingen: 10

Enkele aanschaffingen van vóór 1 januari 2001 worden op basis van afwijkende percentages afgeschreven.

De stichting heeft de bedrijfsuitrusting en inventaris samen met die van De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet verzekerd voor een bedrag van € 72.508.600. De Nederlandse Opera en Het Nationale Ballet dragen bij in de verschuldigde premie.

Geaccumuleerde aanschaffingen en afschrijvingen

(x € 1.000)	Aanschaffingen t/m 2012	Afschrijvingen t/m 2012	Boekwaarde ultimo 2012
Verbouwingen	4.070	1.919	2.151
Inventaris en inrichting	28.098	21.978	6.120

(x € 1.000)	Aanschaffingen t/m 2011	Afschrijvingen t/m 2011	Boekwaarde ultimo 2011
Verbouwingen	3.784	1.673	2.111
Inventaris en inrichting	26.462	20.190	6.272

2. Voorraden

(x € 1.000)	2012	2011
Voorraden	351	333
Onderhanden werk	<u>565</u>	<u>292</u>
	916	625

De voorraden bestaan uit zowel grond- en hulpstoffen als producten die gereed zijn en worden gewaardeerd op inkoopprijs of lagere opbrengstwaarden.

De voorraad betreft voorraden materiaal voor Decoratelier, Kap & Grime en de Kostuumafdelingen en voorraden voor horeca en winkel en opgewaardeerde Chipkaarten voor gebruik in de Artiestenfoyer. Onderhanden werk omvat vooral vooruitbetaalde kosten voor de HMA 2013 producties *Einstein on the Beach* en *Death in Venice*.

3. Vorderingen

(x € 1.000)	2012	2011
<i>Subsidie gemeente Amsterdam: saldo boekjaar</i> ⁽¹⁾	404	398
Subsidie gemeente Amsterdam: voorgaande boekjaren	240	240
Debiteuren ⁽²⁾	531	109
Belastingen	827	357
Rekening-courant HNB	947	-
Rekening-courant DNO	1.607	-
Nog te ontvangen interest	63	106
Personeelsdebiteuren	37	42
Te vorderen bedragen creditcards e.d.	17	19
Overige vorderingen ⁽³⁾	61	302
Vooruitbetaalde erfpacht Decorcentrum	-	87
Vooruitbetaalde algemene kosten	92	76
Overige overlopende activa	<u>11</u>	<u>13</u>
	4.837	1.749

⁽¹⁾ Het saldo subsidie gemeente Amsterdam betreft twee posten. De laatste 5% van de toegekende subsidie te ontvangen als de definitieve beschikking is ontvangen na afsluiting boekjaar 2012 (€ 404.200).

⁽²⁾ De resterende 30% voor een projectsubsidie voor urgent onderhoud (€ 239.650).

⁽³⁾ Overige vorderingen. Onder deze post zijn onder andere opgenomen:
- € 9.000 te ontvangen teruggave Energiebelasting Decoratelier.
- € 10.100 borgsom betaald aan PostNL voor de in gebruik zijnde frankeermachine.

Vooruitlopend op de fusie per 1 januari 2013 zijn per 1 december 2012 alle debiteuren, crediteuren en overlopende posten van Stichting De Nederlandse Opera en Stichting Het Nationale Ballet verantwoord bij Stichting Het Muziektheater Amsterdam en worden via de rekening courant verwerkt.

4. Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit het totaal van kasmiddelen en direct opeisbare saldi bij een bankinstelling. Hieronder bevinden zich de volgende bankposities:

- € 5.000.000 onderneming kwartaaldeposito plus tegen een minimumrente van 0,7% en een toprente 1,8%
- € 6.600.000 onderneming kwartaaldeposito tegen een minimumrente van 0,7% en een toprente 1,7%.
- € 2.000.000 onderneming maanddeposito tegen een minimumrente van 1,6% en een toprente 1,8%.

Onder de liquide middelen is een bankrekening opgenomen van USD 477.635,72. Deze USD rekening wordt gebruikt om het valutarisico van een inkoop contract in USD af te dekken. Het inkoopcontract zal in 2013 worden afgehandeld. De USD zijn per jaareinde omgerekend tegen de koers op moment van storting van de USD op de bankrekening.

5. Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand 1 januari	2.586	2.035
Toevoeging ingevolge bestemming resultaat		551
Onttrekking ingevolge bestemming resultaat	<u>325</u>	=
Stand per 31 december	2.261	2.586

6. Bestemmingsreserves toekomstige activiteiten

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand 1 januari	1.037	1.358
Toevoeging ingevolge bestemming resultaat	891	-
Onttrekking ingevolge resultaat	=	<u>322</u>
Stand per 31 december	1.928	1.036

Deze bestemmingsreserve is gevormd om het over de jaren heen onregelmatige verloop van de uitgaven en inkomsten van toekomstige activiteiten inzake Muziektheaterprogrammering en -educatie op te vangen. De mutatie bestemmingsreserve toekomstige programmering is gebaseerd op een gemiddeld budget voor de programmering door Het Muziektheater Amsterdam van € 1.536.000. Na indexering is het budget in 2012 € 1.559.000. Het werkelijk resultaat 2012 is € - 668.000. Per saldo wordt de bestemmingsreserve toekomstige activiteiten verhoogd met € 891.000 naar € 1.928.000. De bestemmingsreserve zal nog worden aangewend voor de omvangrijke producties in de tweede helft van het seizoen 2012 en 2013, waaronder *Einstein on the Beach* en *Death in Venice*.

De specificatie van werkelijke inkomsten en uitgaven wordt getoond in de samenvatting Eigen Programmering op pagina 49.

7. Voorzieningen

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Voorziening afvloeiingsverplichtingen	394	108
Voorziening toekomstige jubileumuitkeringen	361	365
Voorziening loonbetaling langdurig zieken	-	-
Voorziening groot onderhoud	<u>8.131</u>	<u>7.630</u>
Stand per 31 december	8.886	8.103

Onderstaand de specificatie van de mutaties in de diverse voorzieningen:

Voorziening afvloeiingsverplichtingen

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	108	51
Onttrekking boekjaar	60	32
Dotatie boekjaar	<u>346</u>	<u>89</u>
Stand per 31 december	394	108

Voor diverse afvloeiingsverplichtingen bij afdeling Financiën, Theaterorganisatie, Horeca en Belichtingsdienst zijn voorzieningen getroffen ten laste van het resultaat. Voor lopende zaken zijn in 2012 bedragen aan de voorziening onttrokken.

Voorziening toekomstige jubileumuitkeringen

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	365	370
Onttrekking boekjaar	61	101
Dotatie	<u>57</u>	<u>96</u>
Stand per 31 december	361	365

Dit betreft een voorziening voor medewerkers van Het Muziektheater Amsterdam, zoals in de cao voor medewerkers is vastgelegd. Bij de berekening is uitgegaan van de werkelijk te verwachten uitkering bij een jaarlijks te verwachten loonstijging. Per leeftijdscategorie is rekening gehouden met 'blijf kansen', die gebaseerd zijn op historische gegevens.

Voorziening loonbetaling langdurig zieken

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	-	-
Uitgaven boekjaar	-	-
Dotatie	=	=
Stand per 31 december	-	-

In 2012 zijn géén nieuwe voorzieningen getroffen.

Voorziening groot onderhoud

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	7.630	6.451
Uitgaven boekjaar	2.128	1.456
Dotatie	<u>2.629</u>	<u>2.635</u>
Stand per 31 december	8.131	7.630

De voorziening voor groot onderhoud betreft het deel van de geormerkte subsidie waar nog geen langlopende verplichtingen voor zijn aangegaan in de vorm van afschrijvingen. De onttrekking in 2012 van € 2.128.000 betreft de totale investeringen die zijn gedaan in 2012. Deze onttrekking wordt toegevoegd aan de post langlopende passiva inzake investeringen. De dotatie van € 2.629.000 betreft het deel van de geormerkte subsidie waar nog geen verplichtingen in de vorm van afschrijvingen tegenover staan. De dotatie is bepaald door de geormerkte subsidie van € 3.100.000 te verminderen met de werkelijke uitgaven voor het in standhouden van het gebouw (€ 471.000). De dotatie wordt in de exploitatierekening verantwoord onder de activiteitenlasten materieel.

8. Langlopende schulden

Overlopende passiva onderhoud en investeringen

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Stand per 1 januari	8.397	9.039
Uitgaven boekjaar	2.034	2.098
Dotatie	<u>2.128</u>	<u>1.456</u>
Stand per 31 december	8.491	8.397

De overlopende passiva onderhoud en investeringen betreft nog niet bestede subsidies die in een volgend jaar tot uitgaaf komen ter dekking van afschrijvingslasten van de materiële vaste activa. De post heeft een zelfde verloop als de post materiële vaste activa. De dotatie betreft de overheveling van de voorziening groot onderhoud en betreft de totale investeringen die zijn gedaan in 2012. De onttrekking is gelijk aan de totale afschrijvingslast in 2012. Het bedrag in deze post opgenomen voor 2012 is € 2.034.000.

9. Kortlopende schulden

(x € 1.000)	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Crediteuren	1.871	1.298
Voorverkopen	1.310	700
Verschuldigde vakantiedagen	1.138	1.105
Verschuldigde vakantietoelage	674	667
Nog te betalen salaris en afvloeiingsmaatregelen	8	14
Rekening-courant HNB	-	1.188
Rekening-courant DNO	-	71
Balletgala	-	61
NDT	-	55
Pensioenpremie	256	232
Belastingen	610	567
Oproepkrachten	87	60
Overwerk	0	15
Accountant	20	20
Dienstverlening en Facilitair Management	211	-
Nog te betalen energiekosten	25	32
Nog te betalen kopieerkosten	24	50
Nog te betalen wervingskosten	-	17
Nog te betalen kostuumkosten	186	-
Nog te betalen huur projectie	40	-
Nog te betalen IT investering	70	-
Nog te betalen horeca kosten	47	-
Nog te betalen schoonmaakkosten	5	16
Nog te betalen transportkosten	-	36
Nog te betalen afrek.ticketingsysteem	22	20
Nog te betalen portokosten	22	17
Nog te betalen telefonie	32	-
Nog te betalen externe inhuur	129	120
Overige schulden	267	207
Overlopende passiva	<u>15</u>	<u>13</u>
	7.069	6.581

Vooruitlopend op de fusie per 1 januari 2013 zijn per 1 december 2012 alle debiteuren, crediteuren en overlopende posten van Stichting De Nederlandse Opera en Stichting Het Nationale Ballet verantwoord bij Stichting Het Muziektheater Amsterdam en worden via de rekening courant verwerkt.

4.7. Verantwoording Projectsubsidie 2009

	<u>werkelijk</u>	<u>begroot</u>
<u>Bouwkosten</u>		
BAM (aannemer)	697.100	701.000
DFM (aannemer)	76.500	99.200
Directieleveringen HMA	<u>22.000</u>	<u>7.000</u>
	795.600	807.200
<u>Indirecte kosten</u>		
DFM (projectleiding)	31.200	36.600
CAR verzekering	1.600	1.400
<u>Startkosten</u>		
	3.300	-
Totale kosten verbouwing	<u>831.700</u>	<u>845.200</u>
Toegekende projectsubsidie	798.700	798.700
Verschil	-33.000	-46.500

In 2009 heeft Het Muziektheater Amsterdam bij de gemeente Amsterdam een subsidieaanvraag ingediend voor urgent groot onderhoud. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente Amsterdam bij brief d.d. 24 december 2009, kenmerk 09/15161*09/19403, een projectsubsidie van € 798.700 beschikbaar gesteld. Deze subsidie is bestemd voor het project 'Herindeling van atelier en werkruimte, verbetering luchtbehandelings- en luchtafzuiginstallaties' bij de afdeling rekwisieten en speciale effecten. Binnen dezelfde subsidiebeschikking is ook de aanpassing van kantoor- en werkruimten voor de 1^e toneelmeesters, 1^e belichters en 1^e operators uitgevoerd.

Vanaf 30 juni 2010 is de uitvoering van de opgedragen werkzaamheden door de aannemer voortvarend ter hand genomen. De contractueel overeengekomen oplevering van de werken is echter niet door de aannemer nagekomen. De ruimten zijn door Het Muziektheater Amsterdam in augustus 2010 noodgedwongen in gebruik genomen nadat een opnamestaat voor ingebruikname van de betreffende ruimten was opgesteld. De uitvoering van de op deze opnamestaat vermelde respunten is uiteindelijk afgerond op 4 juli 2012. Het totaal van de werkelijke kosten van de verbouwing van de rekwisieten-, toneelmeester- en operatorruimten sluit op een totaal van € 831.700,-. De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn als volgt te verklaren:

- BAM (aannemer): de definitieve aanneemsom van de BAM is €3.900,- lager uitgevallen dan begroot doordat de afrekening van meer-en minderwerk met genoemd bedrag aan minder kosten is afgesloten;
- DFM (aannemer): de werkelijke kosten van DFM hebben betrekking op het functievrij maken van ruimten bij de afdeling financiën ten behoeve van de uitbreiding bij de afdeling rekwisieten op de 2^e verdieping, het installeren en aansluiten van buitenzonwering bij de operatorruimte en annexen op de 1^e verdieping, alsmede het leveren en installeren van een krachtverdeelkast in de rekwisietenruimte. De genoemde buitenzonwering is niet uitgevoerd (minder kosten voor €29.700,-) en het meer- en minderwerk bij het functievrij maken van de ruimten van de afdeling financiën is €7.000,- hoger uitgevallen. Daardoor zijn de werkelijke kosten in totaal lager dan begroot;
- Directieleveringen HMA: deze post is toegenomen van €7.000,- naar €22.000,- ten gevolge van rechtstreeks door HMA, buiten de BAM en DFM om, verzorgde leveringen van vaste inrichting, verlichting en veiligheidsvoorzieningen (noodstoppen) bij machines;
- DFM (projectleiding): in de door DFM en HMA getekende vaststellingsovereenkomst d.d. 13 april 2011 zijn de uiteindelijk overeengekomen projectbegeleidingskosten bevestigd, welke hoger (voorbereidingskosten) zijn dan oorspronkelijk begroot. In de begroting is daarentegen ook rekening gehouden met begeleidingskosten HMA, maar die zijn uiteindelijk niet ten laste van het project geboekt. Buiten de vaststellingsovereenkomst, maar wel opgenomen bij de werkelijke kosten zijn de kosten gefactureerd door DFM voor de begeleiding van de aanbestedingsfase;
- CAR verzekering: door de vertraging in de oplevering van de opgedragen werkzaamheden, ten gevolge van een geschil tussen aannemer en opdrachtgever, is de verzekerde duur van de uitvoeringstijd verlengd, waardoor de premie hoger is uitgevallen;

- Startkosten: ten gevolge van de uitgestelde oplevering (4 juli 2012) zijn er in 2010 en 2011 bereidingsmaatregelen genomen door de afdeling rekvisieten om de ingebruikname (eind augustus 2010) van de ateliers mogelijk te maken. De hiermee gemoeide kosten, die uiteraard niet begroot waren, vallen onder startkosten.

4.8. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

De stichting wordt op basis van een vierjarige periode, de zogenaamde Kunstenplanperiode, gesubsidieerd door de gemeente Amsterdam. Door de gemeente is een subsidie toegezegd voor de periode 2009 tot en met 2012 van € 7.900.470 beschikbaar gesteld bij brief d.d. 11-12-2009, kenmerk 08/11798-09.

De gemeente Amsterdam heeft voor 2012 een structurele subsidie beschikbaar gesteld van € 8.083.980 (brief d.d. 29-12-2011, kenmerk 11/15034).

Meerjarige verplichtingen

De stichting draagt, krachtens haar zogenaamde B3-status, zelf het risico van een vervangende werkloosheidsuitkering en herplaatsing wachtgeld voor het personeel. De uitkering is afhankelijk van het arbeidsverleden of de mate van herplaatsbaarheid.

De leaseverplichting van de BMW 318i Sedan bedraagt op de balansdatum € 7.255. De looptijd van deze verplichting is 10 maanden.

Ultimo 2012 zijn de huurverplichtingen aan Intrimex voor karren € 5.063. Deze verplichting is als volgt te specificeren:

Binnen één jaar	€ 2.700
Tussen één en vijf jaar	€ 2.363

De leaseverplichtingen van printers aan Canon en Ricoh bedragen op de balansdatum tezamen € 196.393.

Deze verplichting is als volgt te specificeren:

Binnen één jaar	€ 52.371
Tussen één en vijf jaar	€ 144.022

De huurverplichtingen aan Smoke free systems en Sara Lee voor resp. de rookcabine en de huur van cafitesse 430 bedragen tezamen € 7.183. Deze verplichting is als volgt te specificeren:

Binnen één jaar	€ 5.277
Tussen één en vijf jaar	€ 1.906

De gemeente Amsterdam heeft in maart 2009 in het kader van het inventariseren van achterstallig onderhoud bij kunst- en cultuurpanden verzocht om een Meerjarig Investerings- en Onderhoudsplan (MIOP) voor de periode 2011- 2034 op te stellen. In samenwerking met de firma ABT is een dergelijk plan opgesteld en ingediend bij de gemeente Amsterdam. Voor de realisatie van dit MIOP is op basis van prijspeil 2009 een structureel bedrag van € 5,6 miljoen per jaar nodig. Ten opzichte van de Meerjaren Onderhoud Begroting 2004- 2013 is dat een toename van € 1,7 miljoen per jaar. De belangrijkste oorzaken van deze toename zijn: De planperiode is verlengd van 10 naar 25 jaar waardoor er meer zaken met een lange afschrijvingstermijn in de Meerjarig Investerings- en Onderhoudsplan zijn opgenomen. De MOB 2004-2013 is gebaseerd op het prijspeil 2004, terwijl het Meerjarig Investerings- en Onderhoudsplan 2011- 2034 gebaseerd is op het prijspeil 2009 (effect: € 400.000). In de Meerjarig Onderhoudsplan 2011- 2034 wordt rekening gehouden met 18% staartkosten, terwijl in de MOB 2004-2013 hier geen rekening mee is gehouden (effect: € 700.000). Aangezien de financieel-economische situatie in het algemeen en die van de Rijks- en lokale overheden in het bijzonder dermate slecht is, kan niet op voorhand worden uitgegaan van een verhoging van de subsidie om het Meerjarig Investerings- en Onderhoudsplan 2011-2034 te realiseren. De directie heeft daarom in 2010 een werkgroep in het leven geroepen die als opdracht heeft om uitgaande van het huidige subsidieniveau een aangepast MIOP te maken, waarbij aangegeven wordt welke keuzes gemaakt worden en wat de gevolgen respectievelijk risico's van deze keuzes zijn. Deze werkgroep heeft in maart 2011 aan de directie gerapporteerd. Zie de toelichting op de jaarrekening in paragraaf 4.4.

Niet verwerkte verplichtingen

Er is in 2012 een geschil ontstaan tussen Het Muziektheater Amsterdam en twee van haar werknemers.

De verwachting is dat hieruit geen verplichtingen zullen volgen.

4.9. Toelichting op de exploitatierekening 2012

10. Publieksinkomsten

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Recettes	146	213	182
Programmaboeken	2	2	3
Theaterwinkel	169	231	179
Horeca voorgebouw	1.004	922	922
Totaal publieksinkomsten	1.321	1.368	1.286

De publieksinkomsten zijn € -47.000 (-3%) lager dan de begroting 2012.

Recettes

De recettes van de HMA eigen programmering zijn € -67.000 (-31%) lager. De opbrengst van *FAR* bleef € -31.000 achter door een bezetting van 35,4% (begroot 60,4%). De recettes van *Ballet am Rhein* waren € -34.000 lager dan begroot door een bezetting van 44,0% (begroot 69,5%). De opbrengst van *Beijing Opera* was € -2.000 lager dan verwacht bij een bezetting van 66,4%.

Theaterwinkel

De opbrengst van de theaterwinkel blijft € -62.000 (-27%) achter bij de begroting. De daling wordt vooral veroorzaakt door tegenvallende omzet van beeld- en geluidsdragers.

Horeca voorgebouw

De omzet van de horeca in het voorgebouw is € 82.000 (+9%) hoger dan begroot. De omzet van dranken is € 54.000 hoger dan begroot en voedingsmiddelen is € 28.000 hoger dan begroot. Een margeoverzicht van de horeca is opgenomen in paragraaf 4.9. Overige toelichtingen.

11. Overige inkomsten

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Vestiaire- en bespreekgeld	713	739	779
Diverse inkomsten	45	33	117
Zaalhuur	97	107	187
Totaal overige inkomsten	855	879	1.083

De overige inkomsten zijn € -24.000 (-3%) lager dan begroot in 2012.

Vestiaire & bespreekgeld

De inkomsten zijn € -26.000 (-4%) lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere bezoekers aantallen dan begroot voor voorstellingen van het Nederlands Danstheater en de Muziektheater programmering.

Diverse inkomsten

Diverse inkomsten bestaan met name uit opbrengsten van verkoop restmaterialen en provisie voor de verkoop van programmaboeken. De diverse inkomsten zijn € 12.000 (+34%) hoger dan begroot in 2012. Dit wordt veroorzaakt door de verkoop van restmaterialen aan recycling bedrijven (+ € 15.000).

Zaalhuur

De opbrengst zaalhuur is € -10.000 (-9%) lager dan de begroting. In 2012 is minder aan zaalhuur en uren doorberekend aan het Nederlands Dans Theater omdat twee producties minder zijn geprogrammeerd in het Muziektheater.

12. Indirecte opbrengsten

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Horeca	714	770	813
Huur en servicekosten achter- en voorgebouw	9	9	9
Telefoonkosten	-	4	-
Diverse indirecte opbrengsten	199	105	198
Totaal indirecte opbrengsten	922	888	1.020

De indirecte opbrengsten van het Muziektheater zijn € 34.000 (4%) hoger dan de begroting.

Horeca

De indirecte horeca-opbrengsten bestaat uit de omzet van commerciële evenementen en artiestenfoyer. Deze is € -56.000 (-7%) lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de omzet van de Artiestenfoyer (€ -58.000). Een margeoverzicht van de horeca is opgenomen in paragraaf 4.9. Overige toelichtingen.

Diverse indirecte opbrengsten.

De diverse indirecte opbrengsten bestaan uit doorberekende administratiekosten als toegangsbewijzen via internet worden verkocht en verrichte werkzaamheden voor derden. De diverse indirecte opbrengsten zijn € 94.000 (+89%) hoger dan de begroting in 2012. De doorberekende administratiekosten van het kassabesprekingsbureau zijn € 20.000 hoger dan begroot doordat de verkoop via internet een steeds belangrijker verkoopkanaal wordt.

In 2012 heeft het Decoratelier een decor vervaardigd voor een ander Europees operahuis (€ 50.000) en heeft de afdeling Audio Visuele Communicatie (AVC) werkzaamheden verricht voor stichting NTR € 24.000. Deze opbrengsten waren niet begroot.

13. Subsidies

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Subsidie gemeente Amsterdam	8.084	8.084	7.965
Overige subsidies	4	-	20
Totaal subsidies	8.088	8.084	7.985

Ten opzichte van 2011 is de structurele subsidie van de gemeente Amsterdam met € 119.000 (+1,5%) bijgesteld. Voor 2012 was de nominale bijstelling 1,5%.

Voor het seizoen 2011/2012 heeft de gemeente Amsterdam een incidentele bijdrage gegeven voor *Lunchconcerten op dinsdag*. Daarvan is € 4.000 toegerekend aan 2012.

14. Beheerlasten personeel

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Directie Zakelijk, TO en TOM	469	414	221
Personeel en Organisatie	474	451	468
Financiën	1.027	889	1042
Educatie en Participatie	369	406	359

ICT & Informatisering	358	295	348
Secretariaten, OR en Planning	266	257	286
Facilitaire dienst	692	755	686
Marketing Communicatie Verkoop	313	175	-
<i>Subtotaal</i>	<u>3.968</u>	<u>3.642</u>	<u>3.410</u>
Overige personeelskosten			
Onkostenvergoedingen	10	9	8
Reiskostenvergoedingen	35	35	32
Wervingskosten	31	40	51
Arbozorg	54	70	43
Cursussen en opleidingen	215	175	164
Ondernemingsraad	9	18	17
Sejours en maaltijdvergoedingen	10	10	11
Overigen	29	86	93
Toekomstige jubilea uitkeringen	19	-	26
WGA	122	-	-
<i>Subtotaal</i>	<u>534</u>	<u>443</u>	<u>445</u>
Totaal beheerlasten personeel	<u>4.502</u>	<u>4.085</u>	<u>3.855</u>

De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 417.000 (+ 10%).

Afvloeiingskosten (€ +241.000)

De afvloeiingskosten bestaan uit afkoopsommen en een dotatie aan de voorziening afvloeiingsverplichtingen en bedragen € 241.000. Er is geen rekening gehouden met afvloeiingskosten in de begroting.

Inhuur losse krachten (€+ 137.000)

In de begroting 2012 is in beperkte mate rekening gehouden met de kosten van inhuur van losse krachten. Bij ICT & informatisering en Financiën zijn vacatures, die tijdelijk door externe medewerkers worden vervuld ter overbrugging. De kosten van externe inhuur zijn € 137.000 hoger dan de begroting.

Afkoop som inlooprisico WGA (€ +122.000)

Per 1 juli 2012 is het risico op gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid particulier verzekerd. Hiervoor moest een afkoop som voor het inlooprisico worden betaald van € 87.000 en een premie van € 35.000.

15. Beheerlasten materieel

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Huisvestingslasten			
Dienstverlening en facilitair management	495	548	413
Onderhoud: schoonmaak e.d.	561	657	614
Onroerende zaakbelasting	62	64	62
Gebouwbeheer	36	38	25
Decoratelier	307	332	286
In stand houden ateliers	348	378	349
<i>Subtotaal</i>	<u>1.809</u>	<u>2.017</u>	<u>1.749</u>
Kantoorkosten			
Porti, telefoon e.d.	82	128	104
Verzekeringen	59	61	59
Accountantskosten	37	34	36
Reis- en verblijfkosten	31	30	33

Representatiekosten	11	8	6
Kosten automatisering	234	208	149
Externe advieskosten	163	125	76
Kantoorbenodigdheden	64	96	87
Kosten geldverkeer	78	82	74
Kantoorinventaris	21	7	9
Personeelsinformatiesysteem	65	70	66
Diversen	20	18	18
Onvoorzien	26	35	-62
<i>Subtotaal</i>	<u>891</u>	<u>902</u>	<u>654</u>
Interne communicatie	10	25	14
Afschrijvingen boekjaar	297	321	308
Totaal beheerlasten materieel	<u>3.007</u>	<u>3.265</u>	<u>2.725</u>
Totaal beheerlasten	<u>7.509</u>	<u>7.350</u>	<u>6.580</u>

De totale beheerlasten materieel zijn € -258.000 (-8%) lager dan begroot.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € -208.000 (-10%) lager dan begroot, dit wordt veroorzaakt door:

- lagere schoonmaakkosten (€ -96.000)
- lagere doorbelaste huisvestings- en telefoonkosten van het stadhuis (€ -53.000)
- instandhouding TOM ateliers (€ -30.000) door lagere diverse uitgaven.
- lagere onroerende-zaak-belasting van het Decoratelier (€ -16.000)

Kantoorkosten

Het merendeel van de kantoorkosten kwam lager uit dan begroot, waardoor de totale kantoorkosten € -11.000 lager zijn dan begroot, ondanks hogere advieskosten i.v.m. de aanstaande fusie en hogere automatiseringskosten.

16. Activiteitenlasten personeel

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Directie Educatie, Participatie en Programmering	93	91	92
Fondsenwerving	17	-	-
Uitvoerend personeel			
Directie kostuumafdelingen, Kap & Grime	106	105	102
Decoratelier	2.493	1.952	2.160
Kostuumafdeling opera	1.842	1.657	1.745
Kostuumafdeling ballet	694	671	688
Kap & grime	654	827	631
Rekwisietendienst	930	860	867
Belichtingsdienst	2.049	2.017	1.968
AVC-dienst	770	674	720
Toneeldienst	3.162	3.007	3.120
Planning	159	166	160
<i>subtotaal</i>	<u>12.859</u>	<u>11.936</u>	<u>12.161</u>

Overig personeel

Productie- en voorstellingsleiders	973	965	971
Publiciteit en secretariaat EPP	45	41	236
Horeca	594	640	639
Verkoop	310	303	339
Publieksbegeleiding en commerciële dienstverlening	847	801	756
Externe communicatie	-	-	-1
Theaterwinkel	46	44	42
Onderhoud theatertechniek	811	777	774
<i>subtotaal</i>	<u>3.626</u>	<u>3.571</u>	<u>3.756</u>

Mutatie voorziening vakantie- en compensatiedagen - - -

Overige personeelskosten

Onkostenvergoedingen	44	41	44
Reiskostenvergoedingen	171	172	170
Wervingskosten	-	-	-
Cursussen en opleidingen	16	25	16
Jubilea	1	3	2
Sejours en maaltijdvergoedingen	41	36	40
Arbo en veiligheid	7	19	6
Overige	42	50	54
Reserve losse krachten theaterorganisatie en technische organisatie	-	-	1
<i>subtotaal</i>	<u>322</u>	<u>346</u>	<u>333</u>

Totaal activiteitenlasten personeel 16.917 15.944 16.342

De activiteitenlasten: personeelslasten zijn € 973.000 (+6%) hoger dan de begroting.

Losse krachten

De kosten van inhuur losse krachten bij uitvoerend en overig personeel overschrijdt de begroting met € 768.000. De losse krachten worden ingezet bij ziekte, vacatures en een hogere vraag door de gezelschappen. De overschrijding kan toegerekend worden aan Decoratier € 514.000, Kostuumafdeling Opera € 237.000 en Toneeldienst € 174.000. De inhuur van losse krachten door Kap & Grime zijn € -188.000 lager dan begroot.

Afvloeiingskosten

De afvloeiingskosten bestaan uit afkoopsommen en een dotatie aan de voorziening afvloeiingsverplichtingen en bedragen € 185.000. Er is geen rekening gehouden met afvloeiingskosten in de begroting.

17. Activiteitenlasten materieel

(x € 1.000)

	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Voorbereiding			
Materiële productiekosten	214	336	273
Sejours en maaltijdvergoedingen	111	133	137
Productiereizen	6	15	4
<i>subtotaal</i>	<u>331</u>	<u>484</u>	<u>414</u>

Uitvoering

Uitkoopsommen en overige productiekosten: specifieke kosten (A)	380	421	1037
--	-----	-----	------

Specifieke publiciteit

Productiegerichte publiciteit (B)	98	150	208
-----------------------------------	----	-----	-----

Kosten programmaboeken e.d. (C)	9	23	38
Externe communicatie	41	54	43
Educatie	6	40	78
<i>Subtotaal</i>	<i>154</i>	<i>267</i>	<i>367</i>
Kosten afdeling Verkoop	79	72	76
Bedrijfskleding	70	60	61
In stand houden gebouw			
Onderhoud theatertechnische installaties	240	243	204
Onderhoud gebouw en installaties	230	298	262
<i>Subtotaal</i>	<i>470</i>	<i>541</i>	<i>466</i>
Afschrijvingen			
Afschrijvingen gebouw en installaties	1.491	1.763	1.549
Afschrijvingen verbouwingen	247	295	241
Dotatie voorziening groot onderhoud (*)	2.630	179	2.635
Onttrekking overlopende passiva investeringen (*)	-2.034	-	-2.098
<i>Subtotaal</i>	<i>2.334</i>	<i>2.237</i>	<i>2.327</i>
Resultaat verkoop vaste activa	-	-	-
Theaterwinkel	119	155	115
Kosten horeca			
Verbruik	572	573	602
Overige exploitatiekosten	136	135	133
<i>Subtotaal</i>	<i>708</i>	<i>708</i>	<i>735</i>
Kosten Uitmarkt	-	-	-
Totaal algemene kosten	4.158	4.351	4.315
Totaal specifieke kosten (A+B+C)	487	594	1283
Totaal activiteitenlasten materieel	4.645	4.945	5.598
Totaal activiteitenlasten	21.562	20.889	21.940

De activiteitenlasten materieel zijn € -300.000 (-6%) lager dan de begroting.

Voorbereiding

De kosten voor voorbereiding vallen € 153.000 lager uit. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere algemene productiekosten dan begroot (€ -122.000). De algemene productiekosten betreffen standaard materialen die op de ateliers worden gebruikt en niet worden toegerekend aan een productie. De daling wordt veroorzaakt doordat er minder is aangeschaft dan begroot.

Specifieke publiciteit

De specifieke kosten publiciteit zijn € 112.000 lager dan begroot. Voor alle producties van de Muziektheaterprogrammering is minder uitgegeven aan marketing.

In stand houden gebouw

De kosten voor het in stand houden van het gebouw onderhoudskosten om het gebouw in stand te houden zijn € 71.000 lager dan begroot. In 2012 is minder uitgegeven aan het (groot) onderhoud van het gebouw.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten bestaan uit de daadwerkelijke afschrijvingslasten van theater-technische installaties (€ 1.738.000, een dotatie aan de voorziening groot onderhoud € 2.630.000 en een onttrekking ten behoeve van de overlopende passiva onderhoud en investeringen (€- 2.034.000). De daadwerkelijke afschrijvingen zijn € 320.000 lager dan begroot, maar dat wordt meer dan gecompenseerd door hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud.

Horeca

Een margeoverzicht van de horeca is opgenomen in paragraaf 4.9. Overige toelichtingen.

18. Doorbelaste kosten

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
Doorbelasting aan DNO			
Technische Organisatie Muziektheater	7.616	7.246	7.369
Kostuumafdeling en Kap & Grime	2.623	2.622	2.510
Centrale Afdelingen	2.731	2.663	2.255
Facilitair	-	-	557
Overigen	90	95	106
<i>Subtotaal</i>	<u>13.060</u>	<u>12.626</u>	<u>12.797</u>
Doorbelasting aan HNB			
Technische Organisatie Muziektheater	2.770	2.305	1.946
Kostuumafdeling en Kap & Grime	915	952	922
Centrale Afdelingen	1.365	1.353	1035
Facilitair	-	-	318
Overigen	83	87	94
<i>Subtotaal</i>	<u>5.133</u>	<u>4.697</u>	<u>4.315</u>
Totaal doorbelaste kosten	<u>18.193</u>	<u>17.323</u>	<u>17.112</u>

Doorbelasting aan DNO

De doorbelaste kosten vanuit Het Muziektheater Amsterdam naar DNO zijn € 434.000 (+3%) hoger dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere doorbelasting van kosten van de Technische Organisatie Muziektheater (€ +370.000) en Centrale afdelingen (€+68.000). Ondanks dat DNO -1.574 uren minder heeft afgenomen van de Technische Organisatie Muziektheater is de doorbelasting op uren € 78.000 hoger dan begroot vanwege verschillen in uurtarieven. Doordat DNO risicodrager is van het resultaat van de afdelingen Decoratier, Rekwisietenafdeling en Kostuumatelier Opera, Kostuumatelier, Kap en Grime leidt dit tot een hogere doorbelasting van € 321.000 dan begroot.

De overschrijding van de Centrale Afdelingen wordt met name veroorzaakt door afvloeiingskosten die niet waren begroot en hogere kosten dan begroot voor losse krachten door het tijdelijk vervullen van vacatures.

Doorbelasting aan HNB

De doorbelaste kosten vanuit het Muziektheater naar HNB zijn € 436.000 (+9%) hoger dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere doorbelasting van kosten van de Technische Organisatie Muziektheater (€ +465.000). HNB heeft 8.800 meer uren afgenomen dan begroot.

4.10. Overige toelichtingen

Samenvatting Eigen Programmering

(x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Vershil 2012
Personele kosten	139	132	7
Uitkoopsommen	685	847	-162
Publiciteitskosten	70	115	-45
Productiereizen	6	15	-9
Overige kosten	14	31	-17
Totale kosten	914	1.140	-226
Recettes	146	213	-67
Zaalhuur	97	107	-10
Overige inkomsten	1	-	1
Verkoop programmaboeken en dergelijke	2	2	-
Totale opbrengsten	246	322	-76
Resultaat Eigen Programmering Muziektheater	-668	-818	150

Bestemmingsreserve EPP	Rekening 2012
Budget 2011	1.536
Indexering 2012	<u>23</u>
Budget 2012	1.559
Resultaat 2012 Eigen Programmering	668
Dotatie (+) / onttrekking (-)	891
Bestemmingsreserve ultimo 2011	1.037
Dotatie (+) / onttrekking (-)	<u>891</u>
Bestemmingsreserve ultimo 2012	1.928

De mutatie bestemmingsreserve toekomstige programmering is gebaseerd op een gemiddeld budget voor de programmering door Het Muziektheater Amsterdam van € 1.536.000. Na indexering is het budget in 2012 € 1.559.000. Het werkelijk resultaat 2012 is € - 668.000. Per saldo wordt de bestemmingsreserve toekomstige activiteiten verhoogd met € 891.000 naar € 1.928.000.

Overige toelichtingen : Horeca & marges

Artiestenfoyer (x € 1.000)	Rekening 2012	Begroting 2012	Vershil 2012
Netto omzet	421	480	-59
Verbruik	199	240	41
Bruto winst	222	240	-18

Personele kosten	651	703	52
Overige exploitatiekosten	113	111	-2
Totale kosten	764	814	50
Exploitatieresultaat voor bijdrage	-542	-574	32
Bijdragen in artiestenfoyer DNO en HNB	155	155	-
Exploitatieresultaat Artiestenfoyer na bijdrage	-387	-419	32
<i>Brutowinstpercentage = bruto winst : netto omzet</i>	<i>53%</i>	<i>50%</i>	<i>3%</i>

Horeca voorgebouw

(x € 1.000)

	Rekening 2012	Begroting 2012	Vershil 2012
Netto omzet	1.004	921	83
Verbruik	278	239	-39
Bruto winst	726	682	44
Vestiaire en bespreekgeld	214	224	-10
Provisie programmaverkoop	16	16	-
Overige opbrengsten	230	240	-10
Personele kosten	745	700	-45
Overige exploitatiekosten	78	69	-9
Totale kosten	823	769	-54
Exploitatieresultaat horeca voorgebouw	133	153	-20
<i>Brutowinstpercentage = bruto winst : netto omzet</i>	<i>72%</i>	<i>74%</i>	<i>-2%</i>

Commerciële dienstverlening

(x € 1.000)

	Rekening 2012	Begroting 2012	Vershil 2012
Netto omzet	165	172	-7
Verbruik	94	94	-
Bruto winst	71	78	-7
Verhuur materialen	3	26	-23
Verhuur voorgebouw	15	25	-10
Overige doorberekende kosten	110	67	43
Overige opbrengsten	128	118	10
Personele kosten	181	169	-12
Overige exploitatiekosten	21	17	-4
Totale kosten	202	186	-16
Exploitatieresultaat commerciële dienstverlening	-3	10	-13
<i>Brutowinstpercentage = bruto winst : netto omzet</i>	<i>43%</i>	<i>45%</i>	<i>-2%</i>

4.11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

4.12 Gebeurtenissen na balansdatum en resultaatbestemming

De fusie van de drie stichtingen Het Muziektheater Amsterdam, De Nederlandse Opera (DNO) en Het Nationale Ballet (HNB) werd op 31 december 2012 notarieel vastgelegd en is van kracht op 1 januari 2013. De drie organisaties, die al jarenlang sterk met elkaar verweven zijn, hebben daarmee de laatste stap gezet naar een volledige integratie van de huidige stichtingen in één rechtspersoon.

De nieuwe stichting wordt geleid door een driehoofdige directie, bestaande uit een algemeen directeur, een directeur opera en een directeur ballet.

Bestemming resultaat

Het exploitatieresultaat bedraagt afgerond € 566.284 positief en is als volgt bestemd:

Onttrekking algemene reserve	€ 324.716
Toevoeging reserve toekomstige activiteiten	€ 891.000
	<u>€ 566.284</u>

De door de directie opgestelde jaarrekening 2012 is conform artikel 22 van de statuten in de vergadering van de Raad van Toezicht op 26 maart 2013 besproken en goedgekeurd op 9 april 2013.

5. Bijlagen

5.1. Samenstelling Raad van Toezicht en Directie/Bestuur

achternaam	voornaam	m/v	geboortejaar	functie	datum aanstelling	datum aftreden	termijn
------------	----------	-----	--------------	---------	-------------------	----------------	---------

Raad van Toezicht

Bos	Else	v	1959	lid RvT	01-05-2012		1
Boxmeer, van	Jean-François	m	1961	lid RvT	01-10-2009		1
Burgmans	Antony	m	1947	voorzitter RvT	01-10-2007		2
Gerritsma	Annemieke	v	1945	lid RvT	14-04-2008	30-04-2012	
Halberstadt	Victor	m	1939	lid RvT	01-06-2003		3
Jonas	Sir Peter	m	1946	lid RvT	01-10-2009		1
Kellermann	Joanne	v	1960	lid RvT	01-07-2005		2
Nijhuis	Jos	m	1957	lid RvT	11-04-2011		1
Langius	Bernadette	v	1960	lid RvT	14-04-2008		2
Leach	Barbara	v	1959	lid RvT	01-09-2009		1

Directie/Bestuur

Audi	Pierre	m	1957	directeur opera	16-10-1988		onbepaald
Brandsen	Ted	m	1959	directeur ballet	01-08-2003		onbepaald
Lodder	Truze	v	1948	zakelijk directeur DNO	01-10-1987	31-12-2012	
Schoonderwoerd	Stijn	m	1966	zakelijk directeur HNB	01-03-2008	01-06-2012	
Plas, van der	Els	v	1960	algemeen directeur	01-08-2012		bepaald

Hoofd- en nevenfuncties Raad van Toezicht (situatie per 31 december 2012)

- Mevrouw Bos heeft als hoofdfunctie Deputy CEO en Chief Institutional Business van PGGM NV: plaatsvervangend voorzitter Executive Committee, Chief Institutional Business. Haar nevenfuncties zijn: bestuurslid van UN-PRI (United Nations Principles on Responsible Investments), bestuurslid van ICPM (International Centre for Pension Management) (Canada), lid Raad van Commissarissen van de NWB (Nederlandse Waterschapsbank NV), lid Raad van Commissarissen van Sustainalytics Holding BV, lid Raad van Toezicht van Isala Klinieken, lid Advisory Board van Emory Center for Alternative Investments (USA).
- De heer Van Boxmeer is voorzitter Raad van Bestuur/CEO Heineken N.V. Hij is lid Raad van Commissarissen Mondelez International (USA) en lid Raad van Toezicht van Fondation Institut Royal pour Sourds et Aveugles (België).
- De heer Burgmans was tot 2007 voorzitter Raad van Bestuur van Unilever. Hij is non-executive director van BP plc en commissaris bij Akzo Nobel, AEGON, SHV Holdings. Daarnaast is hij voorzitter Raad van Toezicht van het WWF en voorzitter Raad van Commissarissen TNT Express.
- De heer Halberstadt is hoogleraar economie aan de Universiteit Leiden. Hij is non-executive director van PA Consulting Group Ltd, lid van de Raad van Advies van the Goldman Sachs Group, voorzitter van de Raad van Toezicht van de Boekmanstichting en lid van de Raad van Toezicht van de Koç University (Istanbul), de Lee Kuan Yew School of Public Policy (Singapore) en de Population Council (USA).
- Sir Peter Jonas is voormalig algemeen directeur van English National Opera en voormalig algemeen en artistiek directeur van de Bayerische Staatsoper München. Hij is bestuurslid van het Royal College of Music en van het Royal Northern College of Music (Manchester) en heeft een eredoctoraat in de muziek van de Universiteit van Sussex. Hij is bestuurslid van de beheerstichting van alle Berlijnse staatsopera en -balletgezelschappen (tot 1 oktober 2012), lid van de Raad van Advies van de Technische Universität München (tot 1 juni 2012) en lid van de Raad van Toezicht Universität Luzern, lid van de Akademie der Bildenden Künste München. Hij heeft een docentschap aan de universiteiten van St. Gallen en Zürich, alsmede aan de Hochschule für Musik und Theater München.

- Mevrouw Kellermann is directielid van De Nederlandsche Bank NV en vervult uit dien hoofde enkele bijkomende functies. Daarnaast is zij voorzitter van de Stichting Studiefonds Plus en lid van de Raad van Toezicht van het Van Gogh Museum.
- Mevrouw Langius is lid College van Bestuur van de Vrije Universiteit Amsterdam en lid Raad van Toezicht PLAN.
- Mevrouw Leach is beleidsmedewerker pensioenen CMHF. Zij is bestuurslid Pensioenfonds Cultuur.
- De heer Nijhuis is President-directeur Schiphol Group. Hij is lid van de Raad van Commissarissen SNS Reaal N.V., Commissaris Aéroports de Paris S.A., lid Economic Development Board Amsterdam en voorzitter Cluster Logistics.

Nevenfuncties Directie/Bestuur (situatie per 31 december 2012)

- De heer Audi is artistiek directeur van het Holland Festival en bestuurslid van De Ateliers en Société Gavignière.
- Mevrouw Lodder is commissaris Nederlandse Spoorwegen NV, commissaris F. van Lanschot Bankiers NV, lid Raad van Toezicht Universiteit Maastricht, lid bestuur VSB-Vermogensfonds/Raad van Toezicht VSB-fonds (tot en met 31 december 2012) en voorzitter van het Nederlands Jeugdorkest.
- Mevrouw Van der Plas was lid commissie fondsenwerving Stedelijk Museum (tot 1 september 2012) en is lid Raad van Advies European Leadership Platform (Foundation for European Leadership), lid van de culturele commissie Vlaanderen-Nederland, lid programmaraad China (Ministerie BZ/SICA), lid Raad van Advies van de VeerStichting, lid bestuur internationaal literair Winternachten Festival Den Haag, lid Raad van Toezicht Tassenmuseum Hendrikje, lid Comité van Aanbeveling What Design Can Do Conferentie, jurylid Prinses Margriet Award (European Cultural Foundation), lid Comité van Aanbeveling Holland Dance Festival en voorzitter bestuur My First Art Collection Foundation (tot 1 januari 2013).